

Rapport

2025:6

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2025.08.30

www.gu.se/valforskningsprogrammet

Valet 2022 - Kristdemokraterna

Partiets profil och väljarsammansättning

Felix Bäckstedt
Richard Karlsson

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför Valforskningsprogrammet empiriska undersökningar om den svenska demokratins tillstånd och utveckling. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, Swedish National Election Studies Program conducts empirical research on the condition and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Felix Bäckstedt & Richard Karlsson (2025). Valet 2022 – Kristdemokraterna. Partiets profil och väljarsammansättning. Valforskningsprogrammets rapportserie 2025:6. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för arbetsrapportserien:

Maria Solevid

Valet 2022 - Kristdemokraterna

Partiets profil och väljarsammansättning

FELIX BÄCKSTEDT OCH RICHARD KARLSSON

Sammanfattning

Rapporten undersöker Kristdemokraterna och dess väljare. Syftet är att bättre förstå utgången i Riksdagsvalet 2022 genom att analysera hur partiet uppfattades, vilka dess väljare var och hur de resonerade. I rapportens första del undersöker vi den svenska väljarkårens gillar och ogillar-bedömningar av partiet och dess partiledare samt var partiet uppfattades stå på en vänster-högerskala respektive i frågan om flyktingmottagande. Vidare undersöker vi vilka frågor de svenska väljarna förknippade Kristdemokraterna med och hur väl partiet lyckats övertyga i dessa frågor. I rapportens andra del tar vi sikte på Kristdemokraternas väljare i valet 2022. Hur såg väljarsammansättningen ut i en rad demografiska och politiska variabler, och hur skiljde sig detta från den svenska väljarkåren i allmänhet? I den tredje delen fokuserar vi på Kristdemokraternas väljares partival, mer specifikt hur de röstade, vad de viktigaste skälen var och vilka politiska sakfrågor som låg till grund för deras val. Vi undersöker även hur dessa aspekter skiljde sig från den allmänna väljarkåren. Rapportens fjärde och avslutande del handlar om vad Kristdemokraternas väljare tyckte i en rad olika frågor: vilka samhällsinriktningar och politiska förslag de tyckte särskilt mycket eller lite om och hur detta skiljde sig från den genomsnittliga väljaren.

Summary

The report examines the Christian Democrat party and its voters. The aim is to better understand the outcome of the 2022 general election by analyzing how the party was perceived, who its voters were and how they reasoned. In the first part of the report, we examine the Swedish electorate's likes and dislikes of the party and its party leader, as well as their perceptions of the party's position on a left-right scale and on the issue of immigration. We also examine which issues Swedish voters associated with the Christian Democrat party, and how convincing the party was on these issues. In the second part of the report, we focus on the Christian Democrat voters in the 2022 election. What is the composition of the electorate in terms of several demographic and political variables, and how does this differ from the Swedish electorate in general? The third part focuses on the party choice of Christian Democrat voters, and more specifically how they voted, the main reasons behind their decision, and the policy issues that underpinned their choice. We also examine how these aspects differed from the general electorate. The fourth and final part of the report looks at what Christian Democrat voters thought on a range of issues: what type of society and which policy proposals do they particularly like or dislike, and how did this differ from the average voter?

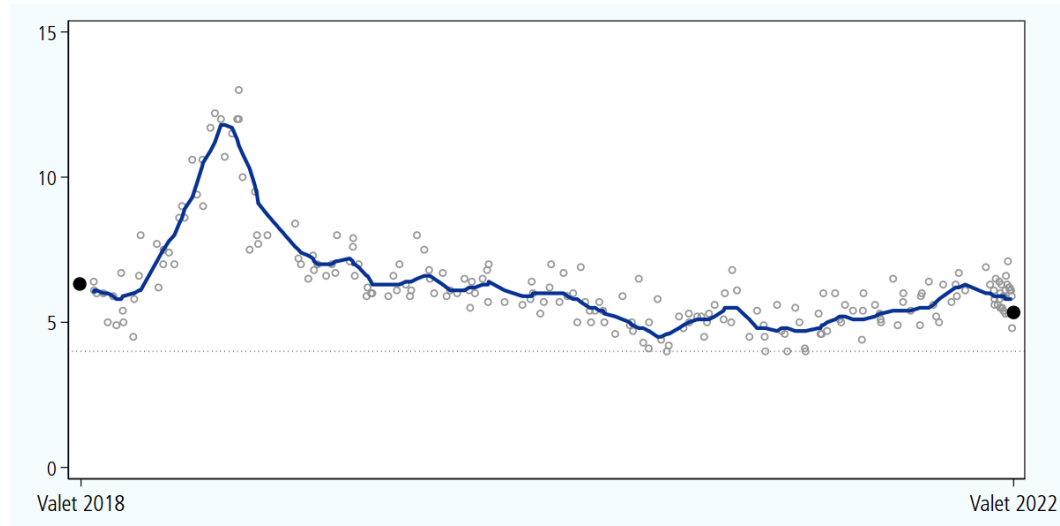
Innehåll

Valet 2022 - Kristdemokraterna	3
Partiets profil	2
Ogillar-gillar partiet.....	2
Ogillar-gillar partiledaren.....	3
Vänster-höger	4
Flyktningmottagande	5
Partiets profilfrågor	6
Bra och dålig politik på olika politikområden	7
Vilka var partiets väljare?	11
Demografiska faktorer	11
Politiska faktorer.....	14
Partianhängarskap	16
Hur röstade partiets väljare?	18
Röstningsagerande	18
Skäl för partival	19
Viktig fråga för partival	21
Vad tyckte partiets väljare?	24
Framtida samhälle	24
Politiska sakfrågeåsikter	25
Sammanfattning	28
Appendix	29
Referenser.....	38

Valet 2022 - Kristdemokraterna

I riksdagsvalet 2022 fick Kristdemokraterna 5,34 procent av rösterna, en viss minskning jämfört med valresultatet 2018 på 6,32 procent. Partiet blev tredje minsta parti. Figur 1 visar partiets opinionsutveckling sedan valet 2018. Vi kommer i den här rapporten att studera såväl partiet som dess väljare för att bättre förstå varför valet 2022 gick som det gick. Vår utgångspunkt är i huvudsak data från Valundersökningen 2022 (Karlsson & Cederholm Lager, 2023).

Figur 1 Kristdemokraternas opinionsstöd 2018–2022

Kommentar: De mindre grå punkterna är enskilda opinionsmätningar från SCB, Verian, Novus, Ipsos och Demoskop. De större svarta punkterna är partiets resultat i valen 2018 och 2022. Den färgade linjen är en sammanvägning av opinionsmätningarna från Mätningarnas Mätning. Den grå streckade linjen indikerar fyraprocentsspärren.

Rapporten består av fyra delar som på olika vis undersöker såväl Kristdemokraterna som partiets väljare i samband med riksdagsvalet 2022. Den första delen handlar om Kristdemokraterna i väljarnas ögon, till exempel hur partiet och dess partiledare uppfattades samt vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade inför valet. Rapportens andra del handlar om vilka Kristdemokraternas väljare är och hur dessa skiljde sig från väljare generellt. Den tredje delen fokuserar på Kristdemokraternas väljare och deras partival. Frågor som när de bestämde sig för att rösta på partiet, när de lade sin röst samt vilka skäl de hade för sitt partival kommer att besvaras. Rapportens fjärde och avslutande del beskriver vad Kristdemokraternas väljare tyckte i en rad olika frågor. Vi kommer även att jämföra detta med väljarkåren i helhet.

Flera av de resultat som presenteras i rapporten är vägda mot det officiella valresultatet. Huruvida resultaten är viktade framgår i tabell- och figurkommentarer.

I några av de figurer som presenteras i rapporten finns staplar vars höjd baseras på exakta värden medan värdeetiketterna är avrundningar. Detta leder till att staplar med samma värde i etiketterna trots allt kan ha varierande höjd. Samtliga resultat är skattade medelvärden och bör betraktas enbart som sådana. Osäkerhet ligger i statistikens natur och när vi exempelvis i vissa analyser presenterar rangordningar bör ett skattat medelvärde på 29 procent inte med nödvändighet betraktas som mindre frekvent eller mer omtyckt än ett svar med en skattning på 30 procent. Vi avstår i denna rapport från att redovisa konfidensintervall – ett mått på just osäkerhet – i syfte att hålla analyser och resultat enkla.

Denna rapport ingår i en serie partirapporter som alla finns tillgängliga på Valforskningsprogrammets hemsida:

<https://www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning/rapporter>

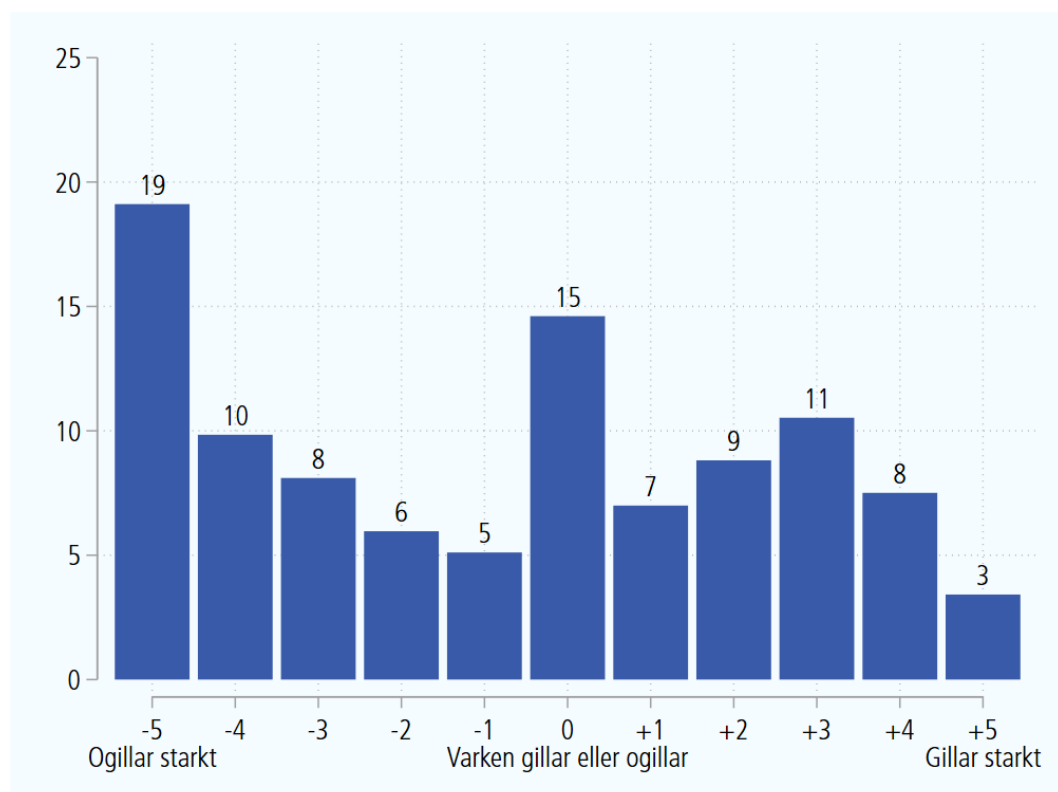
Partiets profil

I rapportens första del kommer vi att bilda oss en uppfattning om väljarnas bild av Kristdemokraterna i samband med valet 2022. Vi analyserar i tur och ordning hur omtyckt partiet och dess partiledare var, vilken position längs vänster-högerdimensionen som partiet intog, vilka politikområden partiet prioriterade samt inom vilka politikområden som Kristdemokraterna ansågs ha en bra respektive dålig politik.

Ogillar-gillar partiet

Huruvida ett parti är omtyckt eller ej av stora väljargrupper påverkar partiets möjligheter att nå ett bra valresultat. Det har, föga förvånande, visats i flera studier att inställningen till ett parti har ett starkt samband med sannolikheten att rösta på partiet (Oscarsson & Holmberg, 2016). Vi kommer därför att inleda med att undersöka hur väljarkåren uppfattade Kristdemokraterna som parti i samband med valet 2022.

Figur 2 Uppfattning om Kristdemokraterna 2022 (andel av väljarna)

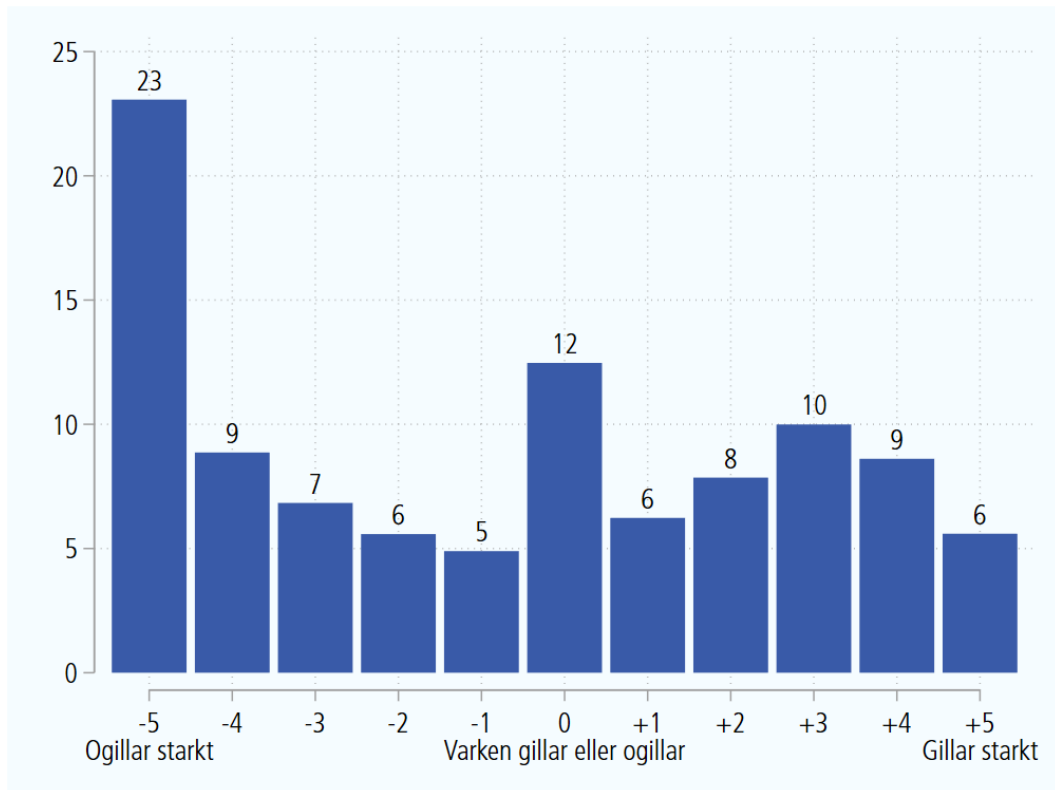
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?', där svarsskalan går från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. Antal observationer = 8 549. Data är viktade baserade på partival. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 2 visar fördelningen av väljarkårens omdömen av partiet. Omkring var femte väljare (19 procent) uppgav att de *starkt ogillar* Kristdemokraterna. Det näst mest frekventa svaret var *varken gillar eller ogillar* (15 procent). Över lag är den svenska väljarkårens bedömning negativ: 48 procent uppgav ett negativt betyg jämfört med 38 procent som uppgav ett positivt betyg.

Ogillar-gillar partiledaren

Partiledarnas betydelse för partiernas framgång, eller utebliven framgång, är något som ofta ses som en självklarhet. Hur stor denna betydelse egentligen är, och om den överhuvudtaget existerar, kan dock diskuteras (Oscarsson m.fl., 2024). Ytterligare ett tecken på partiledares begränsade betydelse för partiernas framgångar är det faktum att partiledarbyten ytterst sällan haft en märkbar effekt på väljaropinionen (Cederholm Lager m.fl., 2022). Även om det tycks vara ovanligt är det inte otänkbart att partiledare spelar en viss betydelse för partiets valresultat och kan agera flöten eller sänken åt sina partier (Holmberg, 1981; Oscarsson m.fl., 2024). Därför kommer vi härnäst att titta närmare på hur väljarna uppfattade den främsta företrädaren för Kristdemokraterna, partiledaren Ebba Busch.

Figur 3 Uppfattning om Kristdemokraternas partiledare 2022 (andel av väljarna)

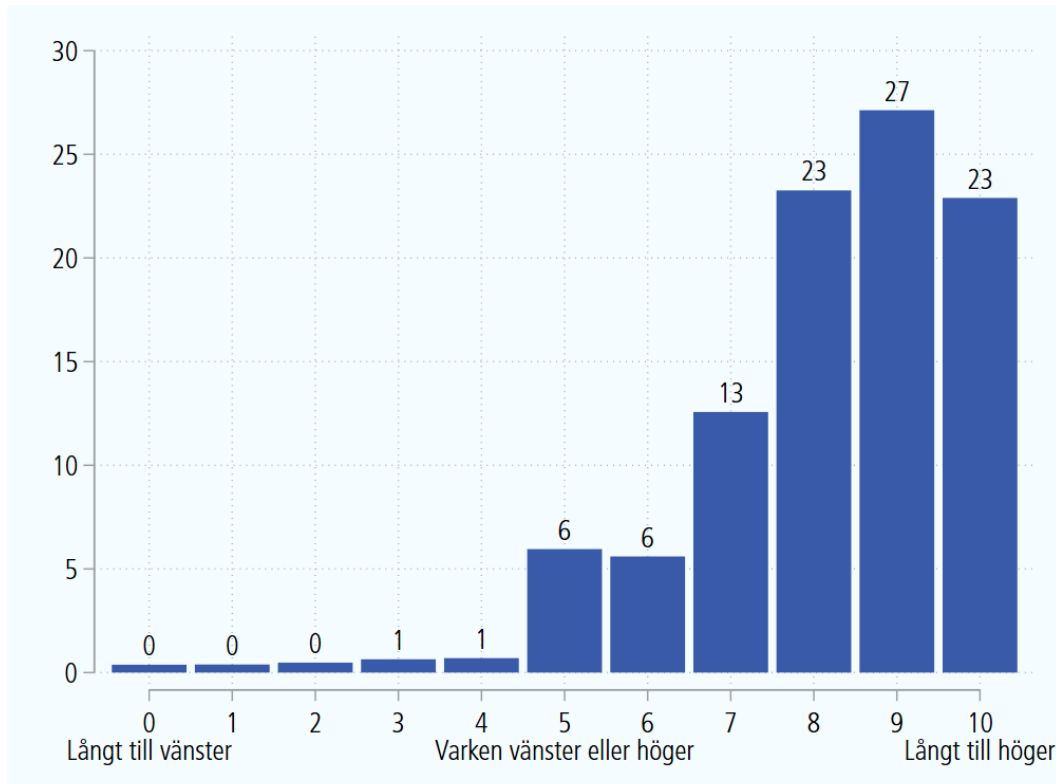
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följer omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera?' följt av en lista med partiledarna. Svartalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7 151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Figur 3 är baserad på samma typ av fråga som figur 2, men där respondenterna ombads placera partiledare på samma skala. Vi ser ett likartat resultat. Nästan var fjärde väljare (23 procent) uppgav att de *starkt ogillar* Ebba Busch. Näst vanligaste svaret var *varken gillar eller ogillar* (12 procent). Överlag var bedömningen negativ: 50 procent uppgav att de ogillade partiledaren i någon mån, jämfört med 39 procent som uppgav att de gillade partiledaren i någon mån. I denna mån går det varken att kategorisera Ebba Busch som ett "flöte" eller "sänke" för partiet, då väljarnas omdömen om de båda är väldigt lika.

Vänster-höger

Vänster-högerdimensionen har varit den dominerande konfliktdimensionen i svensk politik sedan tullstriden i slutet av 1880-talet (Oscarsson & Holmberg 2016). Mycket har hänt med begreppet sedan dess men tydligt är att såväl aktörer på, som betraktare av, den politiska arenan har varit tvungna att förhålla sig till det (Oscarsson & Svensson 2020; Oscarsson 2019). Vi kommer därför nu att undersöka hur väljarna uppfattade Kristdemokraternas position på vänster-högerskalan.

Figur 4 Uppfattning om Kristdemokraternas vänster-högerplacering 2022 (andel av väljarna)

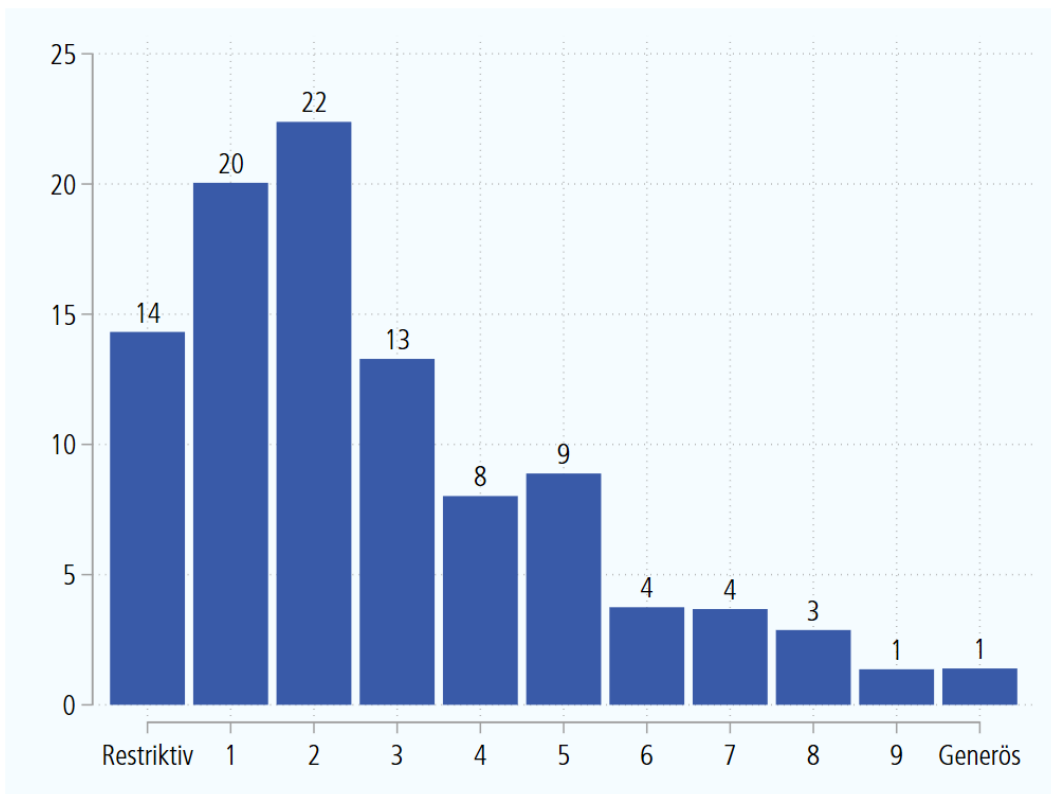
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svartalternativen är 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8 198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 4 visar fördelningen av väljarkårens bedömningar av var Kristdemokraterna stod på vänster-högerskalan. Det framgår tydligt att en stor majoritet av väljarna (92 procent) ansåg att Kristdemokraterna var ett parti som befann sig på den högra planhalvan. Det mest frekventa svaret var att placera dem strax innan *långt till höger* (27 procent).

Flyktingmottagande

En politisk fråga som under de senaste mandatperioderna ökat kraftigt i betydelse är integrations- och migrationspolitiken. Mellan åren 1979 och 2010 var det en fråga som nämndes som viktig för partivalet av färre än var tionde väljare. Men i de tre senaste valen har det varit en betydligt större andel; 23 procent 2014, 30 procent 2018 och 26 procent 2022 (Oscarsson m.fl., 2024). Frågan har kommit att manifesteras en dimension av politik där nya partier just utmärker sig genom, och får genomslag med, sin betoning på flyktingmottagandet (Hooghe & Marks, 2018) och där redan etablerade partier behövt utveckla sitt eget förhållningssätt. I nästa steg ska vi därför undersöka hur väljarkåren uppfattade Kristdemokraternas flyktingpolitik kring valet 2022.

Figur 5 Uppfattning om Kristdemokraternas flyktingpolitik 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svartalalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3 040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

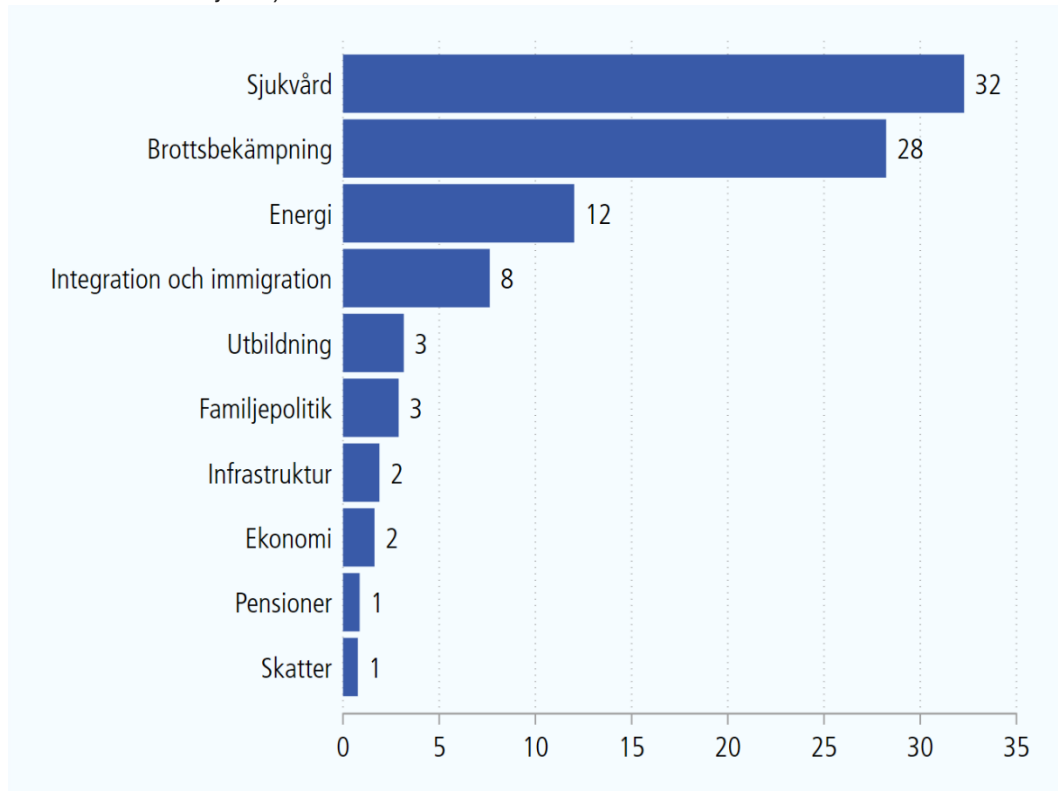
Figur 5 visar väljarkårens uppfattningar av var Kristdemokraterna stod i frågan om flyktingmottagande. Det är väldigt tydligt var partiet stod i väljarnas ögon: 78 procent ansåg att partiet hade en restriktiv inställning till frågan om flyktingmottagande. Omkring 22 procent placerade dem i mitten av den restriktiva delen av skalan.

Efter att ha undersökt var väljarna uppfattade Kristdemokraterna stå i två politiska dimensioner ska vi gå vidare med hur partiet uppfattades i konkreta sakfrågor.

Partiets profilfrågor

En viktig del av partiets verksamhet under en valkampanj är att nå ut med de frågor som man vill diskutera. En agendakamp pågår inför varje val där partierna gör sitt yttersta för att sätta den dagordning kring vilken valkampanjens diskussioner ska föras. Partier som lyckas vinna denna kamp om agendan har ett försprång i kampen om väljarna (Jönsson & Theorin, 2022). Vi undersöker därför vilka frågor som väljarna ansåg att Kristdemokraterna prioriterade i samband med valet 2022.

Figur 6 Uppfattning om Kristdemokraternas prioriterade frågor 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.'. n = 1 287. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdssvaliderade. Inkluderade i figuren är de tio mest nämnda frågorna. För en komplett lista se appendix.

Figur 6 visar andelen av väljarna som svarade att Kristdemokraterna lade särskild tonvikt vid olika politikområden. Ungefär var tredje väljare (32 procent) ansåg att partiet lade särskild tonvikt på *sjukvårdsfrågor*. Nästan en lika stor andel (28 procent) associerade partiet med *brottsbekämpning* under valet 2022. Även energifrågor (12 procent) förknippades till viss del med Kristdemokraterna under valet.

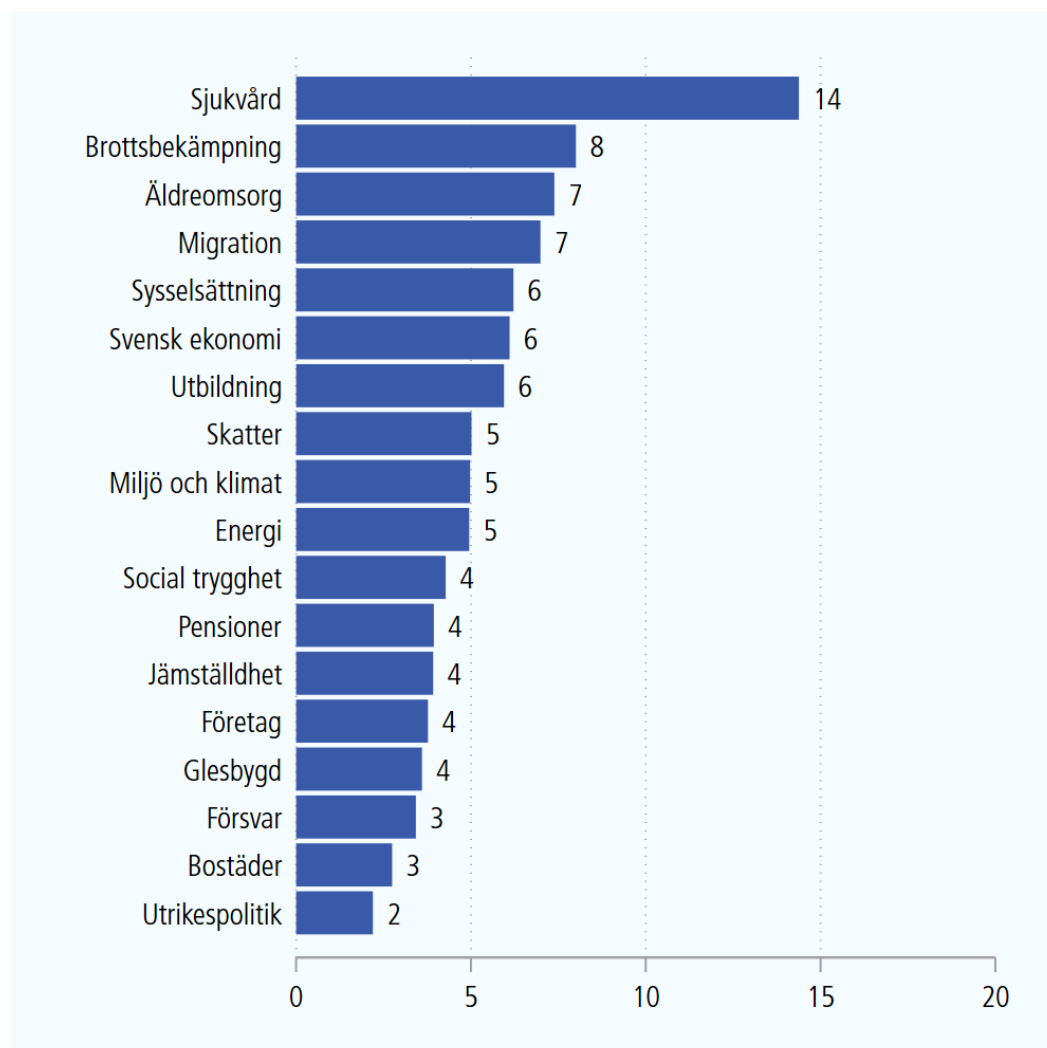
Kristdemokraternas valaffischer under valrörelsen 2022.

Bra och dålig politik på olika politikområden

För partierna gäller det dock inte bara att få diskussionen att handla om frågor de föredrar att prata om. Det gäller också att övertyga väljarna om att de har en bra politik på relevanta politiska områden. Det gäller att ha sakfrågeägarskap, eller som en definition lyder *“...the perception in a voter’s mind that a specific party over the long term is most competent at handling—in the sense of delivering desired outputs on—a given issue”* (Stubager, 2018).

Vi kommer härnäst att undersöka i vilken utsträckning väljarna ansåg att Kristdemokraterna hade bra respektive dålig politik på en rad politikområden.

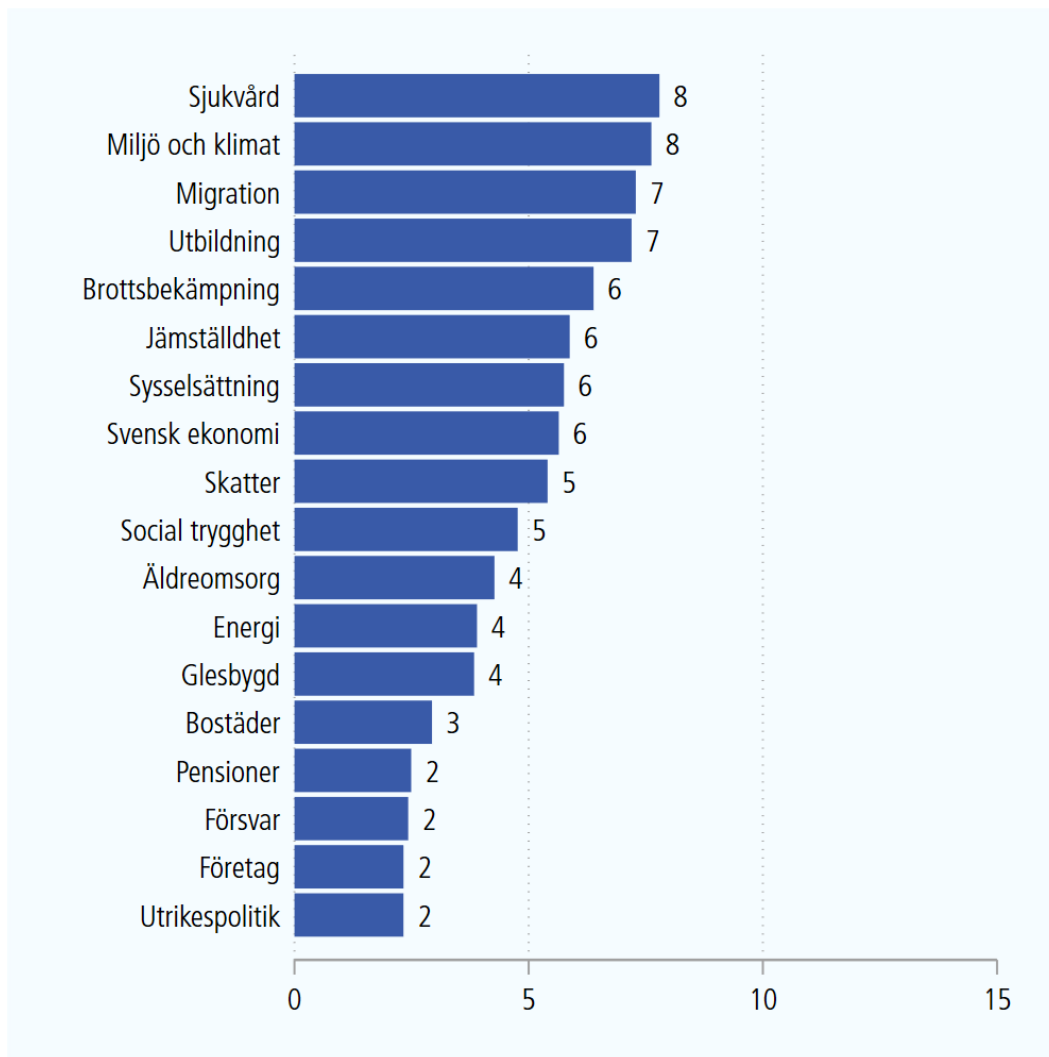
Figur 7 Politikområden där väljarna uppfattade att Kristdemokraterna hade en bra politik, 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. n = 3 797 – 7 379 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Den fråga som Kristdemokraterna lyckats övertyga flest i är *sjukvårdsfrågan* som omkring var sjunde väljare (14 procent) uppgav att partiet hade en bra politik i. Vidare uppgav 8 procent att partiet hade en bra politik för *brottsbekämpning*.

Figur 8 Politikområden där väljarna uppfattade att Kristdemokraterna hade en dålig politik, 2022 (andel av väljarna)

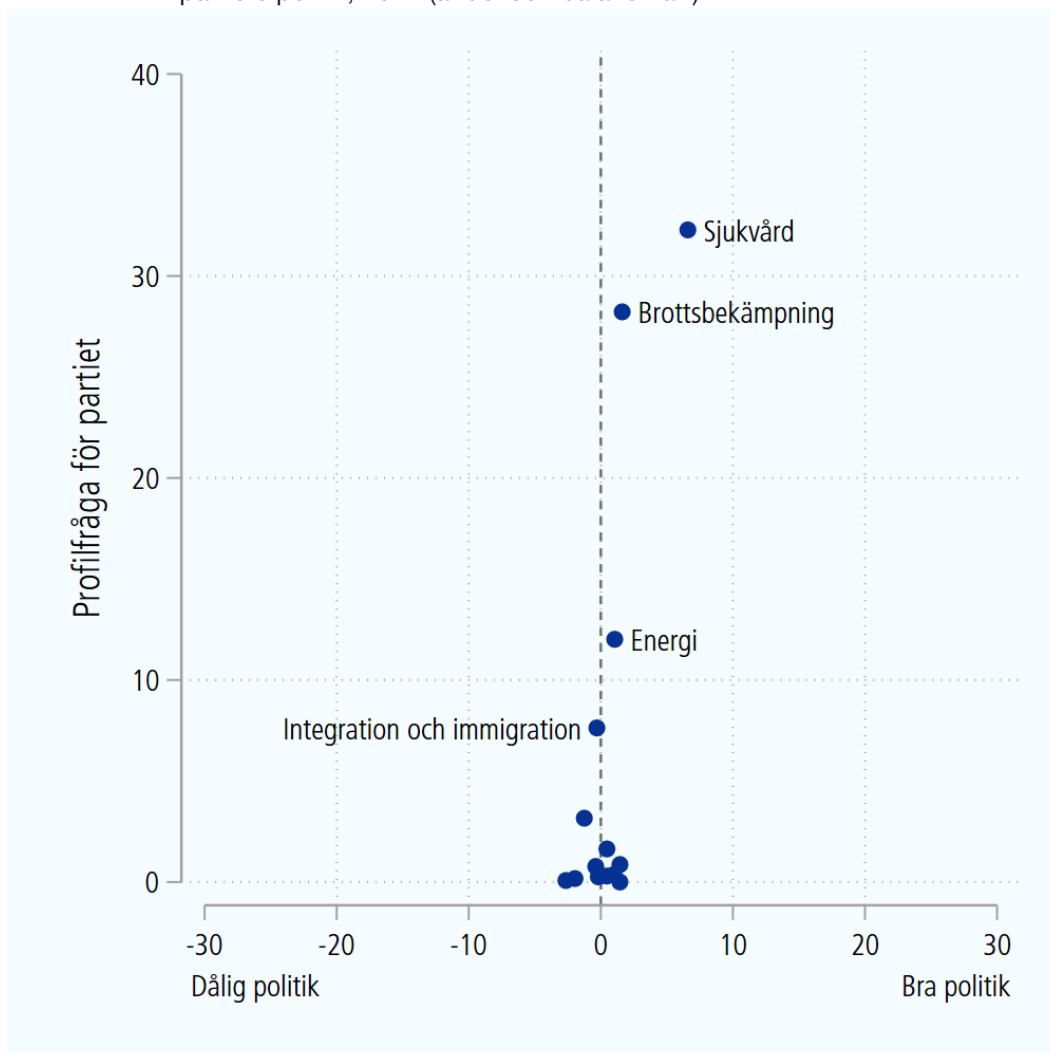

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av ett antal olika områden. n = 3 797 – 7 379 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

När vi undersöker de områden som väljarna ansåg att Kristdemokraterna hade en dålig politik på finner vi åter *sjukvårdsfrågan* i topp; omkring 8 procent ansåg att partiet hade en dålig sjukvårdspolitik. Ungefär lika många ansåg att partiet hade dålig politik kring *miljö och klimat* (8 procent).

Om vi kombinerar uppfattningen om vilka frågor som väljarna ansåg att partiet prioriterade (figur 6), med bedömningen av partiets politik på en rad politikområden (figur 7 och figur 8) kan vi se vilka politikområden som väljarna ansåg var partiets styrkor respektive svagheter. Resultatet blir en sorts utvärdering över hur väl partiet lyckats nå ut med sin politik till väljarna.

Figur 9 Kristdemokraterna prioriterade frågor och väljarnas uppfattning om partiets politik, 2022 (andel och balansmått).

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentarer för figur 6, 7 och 8. $n = 1\,287$. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

I den fråga som Kristdemokraterna ansågs ha lagt störst tonvikt vid, *sjukvård*, tycks partiet även ha övertygat: andelen som menade att de hade en bra sjukvårdspolitik var 6 procentenheter större än de som svarade att de har en dålig sådan politik. Kristdemokraternas andra profilfråga, *brottsbekämpning*, råder det mer delade meningar om. Balansmättet visar +2 procentenheter vilket betyder att det är nästan lika stor andel som tycker politiken är bra som dålig. Även kring deras *energipolitik* var det nästan lika stor andel som svarade *bra* eller *dåligt* på (+1 procentenhet).

Vilka var partiets väljare?

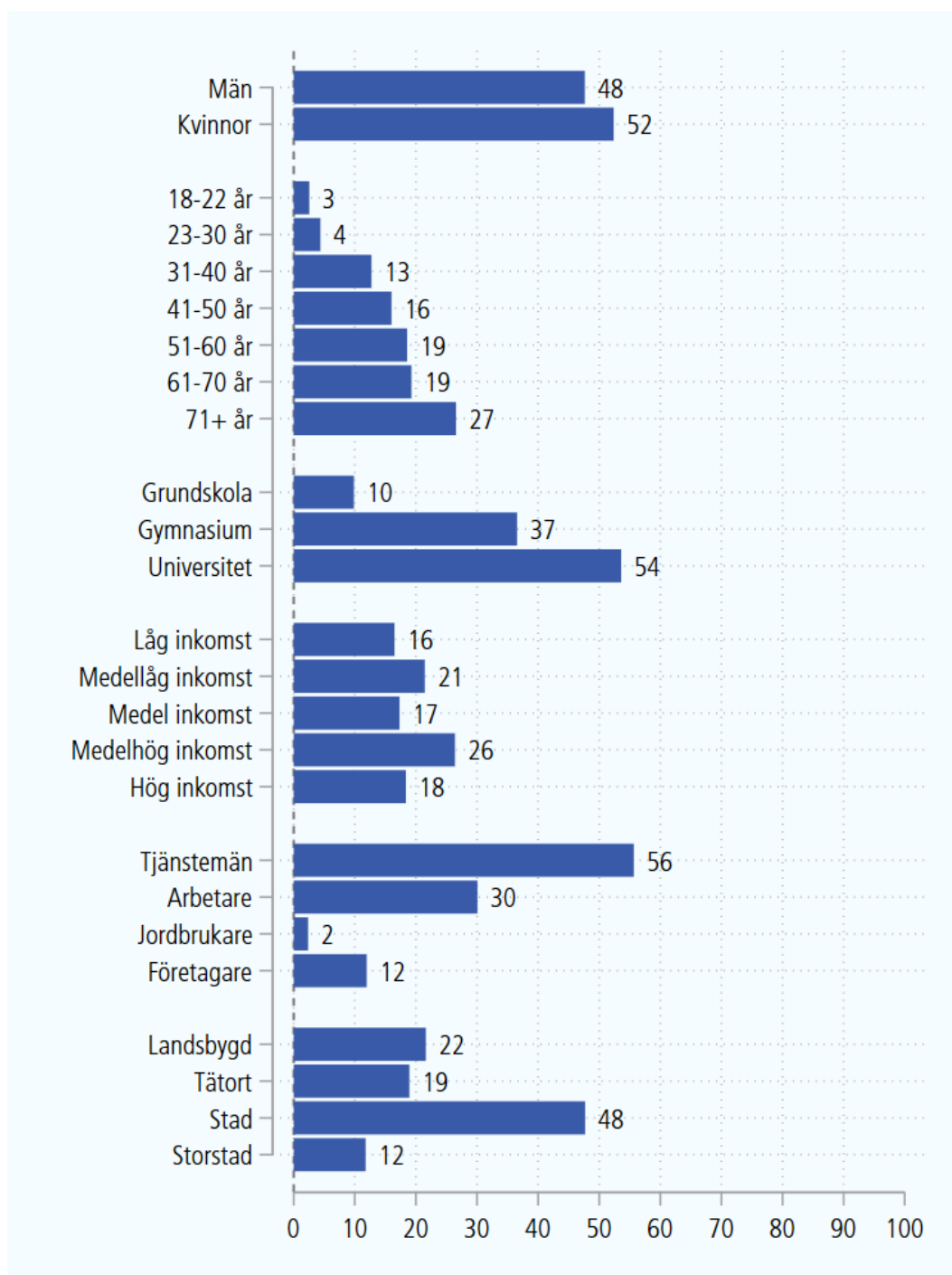
I rapportens fortsättning kommer vi att byta fokus från Kristdemokraterna som parti till deras väljare. Hur partiets väljarsammansättning såg ut och hur dessa skiljde sig åt från väljare generellt är några av de saker vi kommer att undersöka i rapportens andra del.

Demografiska faktorer

Demografiska faktorer, exempelvis kön, ålder och utbildningsnivå, har inte längre samma förmåga att förklara väljares partival i den utsträckning som de en gång hade (Oscarsson & Holmberg, 2016). Trots det förblir sådana egenskaper ständigt relevanta förklaringsfaktorer för partival. Vi har också kunnat konstatera att en allt större skillnad i röstningsbeteende har uppstått mellan män och kvinnor i Sverige (Ahlbom & Karlsson, 2023; Cederholm Lager & Karlsson, 2024).

Vi kommer att börja med att undersöka hur Kristdemokraternas demografiska väljarsammansättning såg ut i valet 2022.

Figur 10 Kristdemokraternas väljare, 2022 – Demografi (procent)

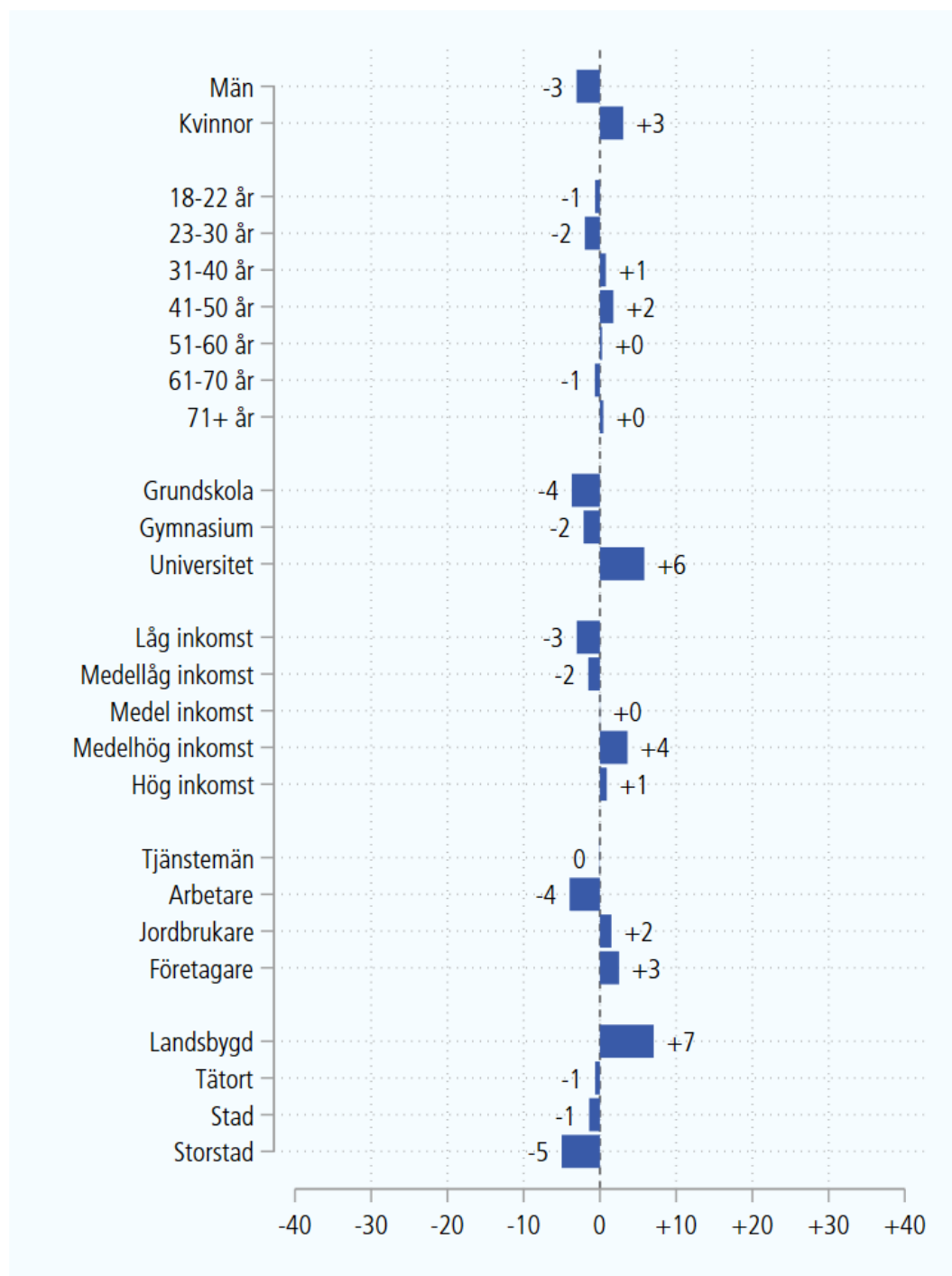

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Utbildning anger högsta avklarade utbildningsnivå. Inkomstgrupperna är baserade på kvintiler. Kategorin *storstad* hänvisar till Stockholm, Göteborg, och Malmö. n = 550. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Figur 10 visar fördelningen av en rad demografiska variabler bland de som röstade på Kristdemokraterna 2022. Något större andel av partiets väljare var kvinnor än män (52 respektive 48 procent). Det tycks också ha varit en något äldre väljarbas, där den största gruppen var över 70 år gamla (27 procent). Omkring hälften (54 procent) hade universitetsexamen. Sett till inkomst var fördelningen jämn men den största gruppen var de med *medelhög* inkomst (26 procent). Omkring 56 procent av Kristdemokraternas väljare hade ett tjänstemannayrke och varannan (48 procent) bodde i en stad.

För att kunna säga något om huruvida partiets väljarbas stack ut eller inte kommer vi i nästa steg att jämföra hur Kristdemokraternas väljarsammansättning skiljde sig från väljare generellt. För att ta ett konkret exempel visar figur 11 skillnaden i andelen stadsbor bland de som röstade på Kristdemokraterna jämfört med andelen stadsbor som röstade i valet 2022. Resultatet visar partiets under- eller överrepresentation i varje grupp.

Figur 11 Kristdemokraternas väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Demografi (procentenheter)

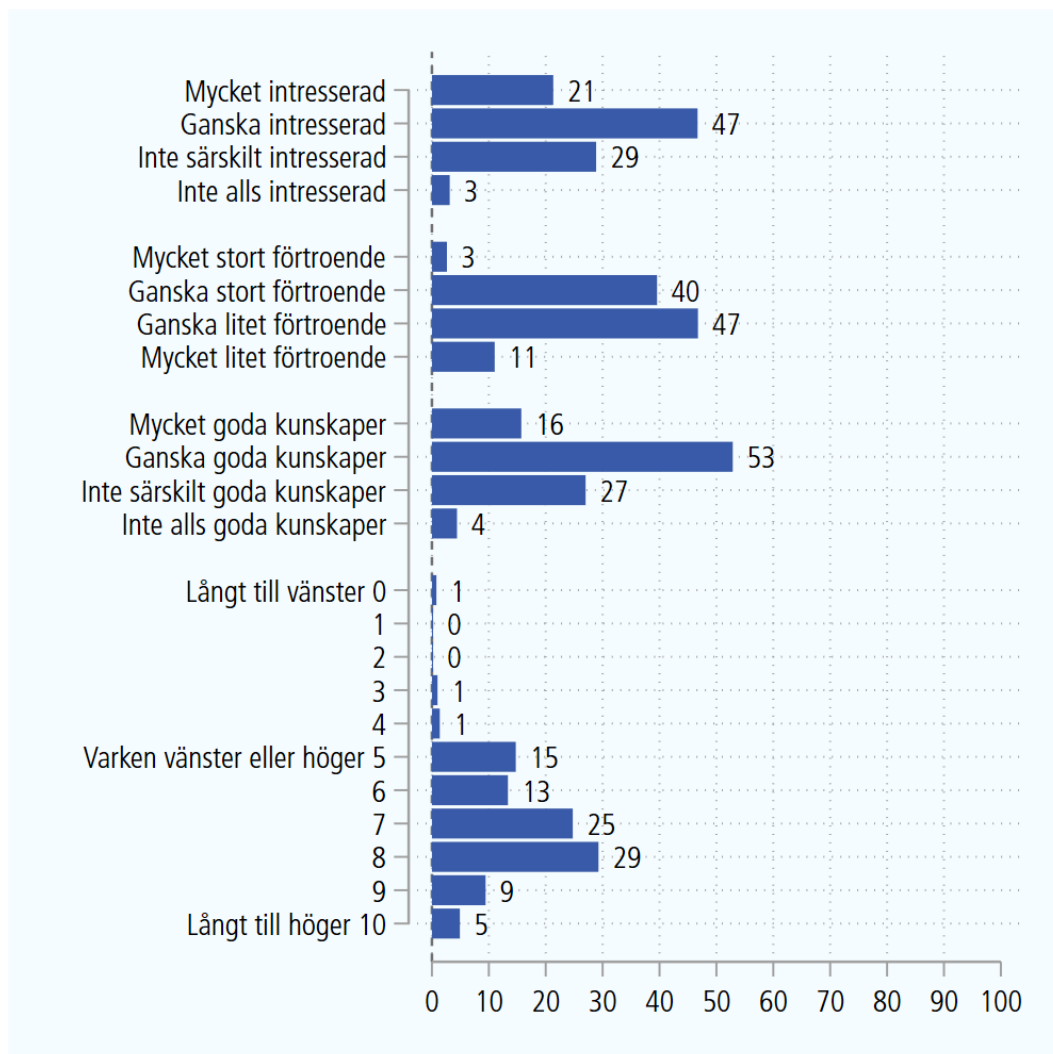
Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Utbildning anger högsta avklarade utbildningsnivå. Inkomstgrupperna är baserade på kvintiler. Kategorin *storstad* hänvisar till Stockholm, Göteborg, och Malmö. n = 469 – 558. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

I stora drag är Kristdemokraternas väljarbas ganska representativ för den svenska väljarkåren. Det är, som vi såg tidigare, ett knapp överrepresentation av kvinnor (3 procentenheter). Även om partiet kan tyckas ha en äldre väljargrupp skiljer det sig enbart någon procentenhet hit och dit i varje ålderskategori när vi jämför med den röstande befolkningen i helhet. Vi kan se att partiet har något högre andel universitetsutbildade väljare än snittet (+6 procentenheter), och något lägre andel bland de som har grundskoleexamen (-4). Kristdemokraterna är något överrepresenterade bland de som har *medelhög inkomst* (+4). Trots att den största delen av Kristdemokraternas väljarbas har ett tjänstemannayrke sticker de inte ut med detta utan är helt i linje med väljarkåren i helhet (± 0 procentenheter). Den fanns dock en viss underrepresentation av väljare med arbetaryrke (-4). Till sist kan vi konstatera att Kristdemokratiska väljare i högre grad bodde på landsbygden (+7 procentenheter).

Politiska faktorer

Efter de demografiska faktorerna kommer vi nu att studera hur partiets väljar-sammansättning såg ut vad gäller politiska faktorer som politiskt intresse, förtroende för politiker och politisk kunskap. Vi vet sedan tidigare att intresse och kunskap spelar roll för väljares förmåga att hitta rätt parti (Oscarsson & Rapeli 2018; se även Oscarsson m.fl., 2024, s. 463). Dessutom är ideologisk hemvist, mer specifikt närhet till partier, en av de mest betydelsefulla faktorerna för partival (se Oscarsson m.fl., 2024, s. 215).

Figur 12 Kristdemokraternas väljare, 2022 – Politiska faktorer (procent)

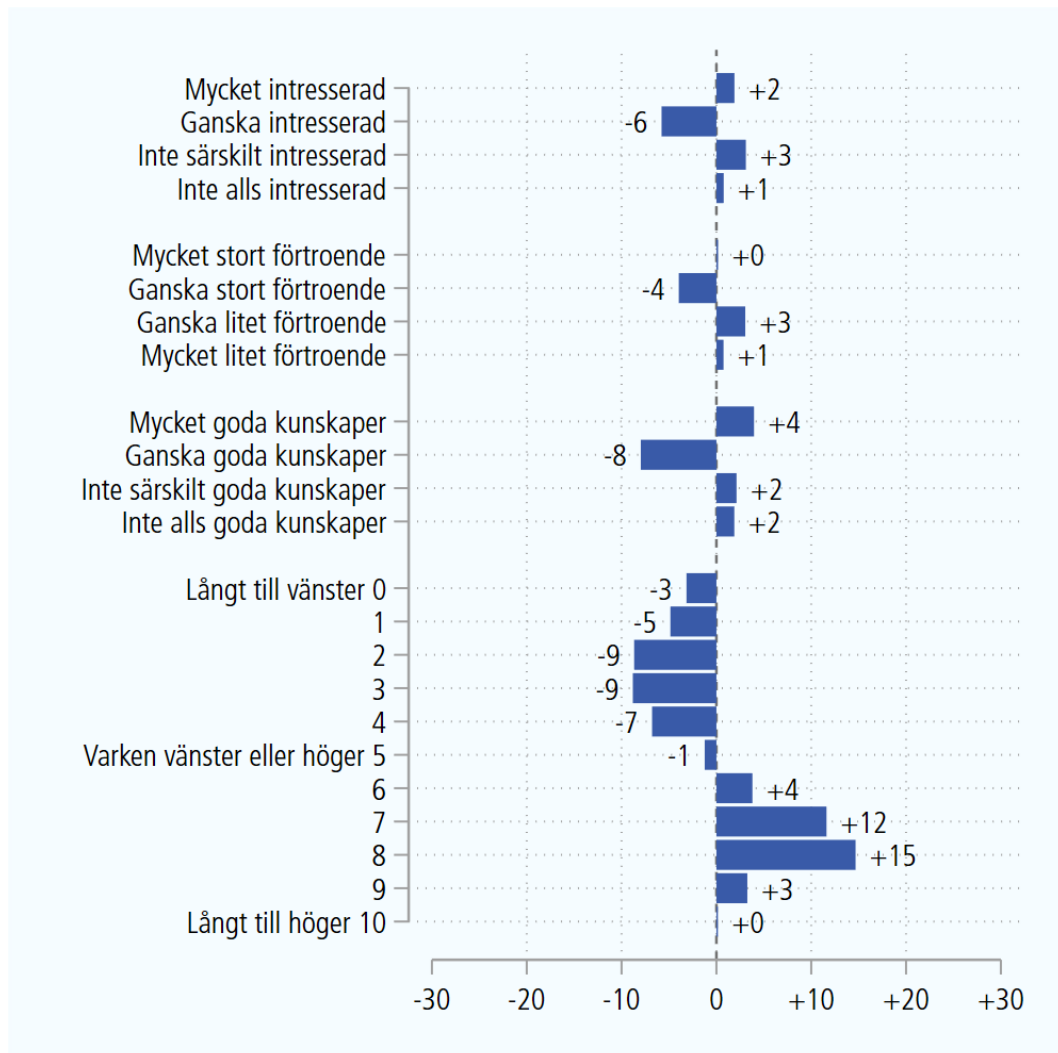

Kommentar: Valundersökningen 2022. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Resultaten visar procentandelar av de som röstade på partiet. Respektive frågeformulering lyder: 'Hur intresserad är du i allmänhet av politik?', 'Allmänt sett, hur stort förtroende har du för svenska politiker?', 'Enligt din bedömning, hur goda är dina kunskaper om politik?', och '...var skulle du placera dig själv på [en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger]?'. n = 417 – 544. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Den kristdemokratiska väljarkåren uppgav sig vara intresserad av politik, där nästan varannan väljare (47 procent) var *ganska intresserad*. Det var en grupp som generellt hade lågt förtroende för svenska politiker, 47 procent svarade att de hade *ganska litet förtroende*. Den självskattade politiska kunskapen var hög, omkring varannan (53 procent) Kristdemokrat uppgav sig ha *ganska goda kunskaper*. När det kom till att placera sig själv ideologiskt valde den största gruppen (29 procent) att placera sig som en åtta på den elvgradiga skalan. Därmed placerade sig partiets väljare sig själva något mindre till höger än vad väljarkåren placerade partiet (se figur 4).

Härnäst kommer vi att titta på hur Kristdemokraternas politiska egenskaper såg ut jämfört med väljarkåren som helhet.

Figur 13 Kristdemokraternas väljare jämfört med väljarkåren, 2022 – Politiska faktorer (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För metodbeskrivning, se kommentar till figur 12. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. Politisk kunskap är i detta sammanhang en självskattad bedömning.

Det var en något lägre andel (-6 procentenheter) Kristdemokrater som uppgav sig vara *ganska intresserad* av politik än snittet i väljarkåren. Däremot går det inte med självklarhet att säga att det var en generellt mer ointresserad väljargrupp då vi ser ett överskott i både de mer och mindre intresserade grupperna. På liknande sätt var andelen som menade att de hade *ganska goda kunskaper* om politik 8 procentenheter lägre, men vi ser samtidigt en viss överrepresentation i både de som ansåg sig ha bättre och sämre kunskaper. När det kommer till förtroendet för politiker tycks dock de kristdemokratiska väljarna ha haft något mindre förtroende än snittet. Andelen Kristdemokrater som uppgav att de hade *ganska stort förtroende* var 4 procentenheter lägre än andelen i väljarkåren, samtidigt som andelen med *ganska* eller *mycket litet förtroende* var 4 procentenheter högre. Tydligast mönster finner vi i den ideologiska självplaceringen, där partiets väljare var överrepresenterade bland de som placerade sig högerut.

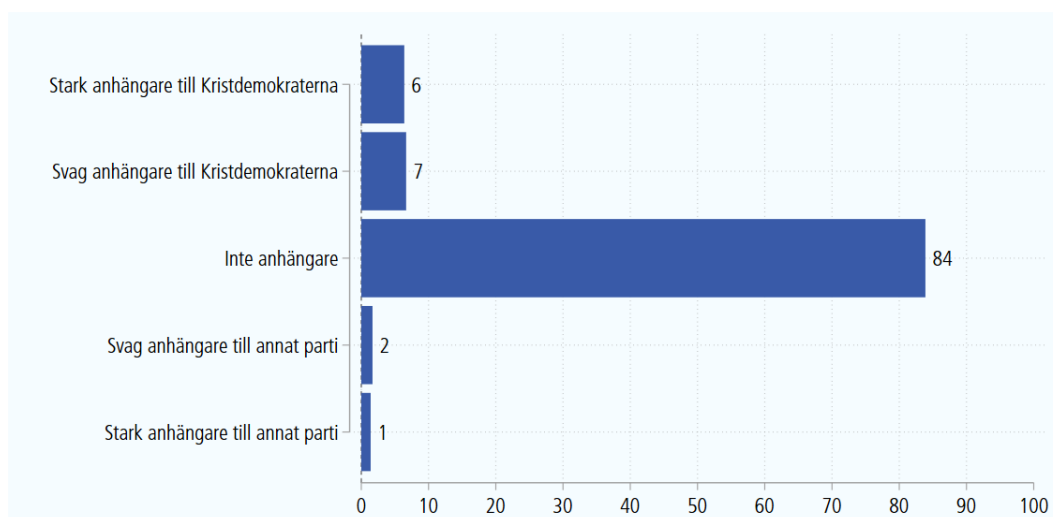
Partianhängarskap

Övertygade partianhängare som i val efter val stödjer sitt parti genom att rösta på det är förstås något av en dröm för alla partier. Att ha stora grupper av lojala väljare skapar stabilitet och förutsägbarhet som möjliggör att fokusera på långsiktig ideologit utveckling

och opinionsbildning. Anhängare kan också hjälpa till att sprida och förankra partiets budskap och användas som en tillgång i valrörelser.

Samtidigt ser vi en tydligt nedåtgående trend i väljarnas partianhängarskap. År 2002 ansåg sig 41 procent tillhöra något parti, år 2022 var det 27 procent (Oscarsson m.fl. 2024, s. 329). Vi ska nu titta närmare på just partianhängarskap bland de som röstade på Kristdemokraterna i valet 2022.

Figur 14 Partianhängarskap bland Kristdemokraternas väljare, 2022 (procent)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Resultaten är baserade på flera frågor: 'Brukar du själv betrakta dig som anhängare av något parti?' (ja/nej), 'Vilket parti tycker du bäst om?', samt 'Hör du till de starkt övertygade anhängarna av ditt parti?' (ja/nej). n = 360. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 14 visar partianhängarskap bland de som röstade på Kristdemokraterna i riksdagsvalet 2022. Hela 84 procent uppgav sig inte vara anhängare till något parti alls. Givet den låga nivån av anhängarskap generellt är inte denna siffra förvånande. Omkring 13 procent av Kristdemokraternas väljare såg sig själva som anhängare av partiet, varav 6 procent uppgav starkt partianhängarskap. Ser vi till figurens nedre del är det omkring 3 procent som röstade på Kristdemokraterna som egentligen identifierade sig med ett annat parti.

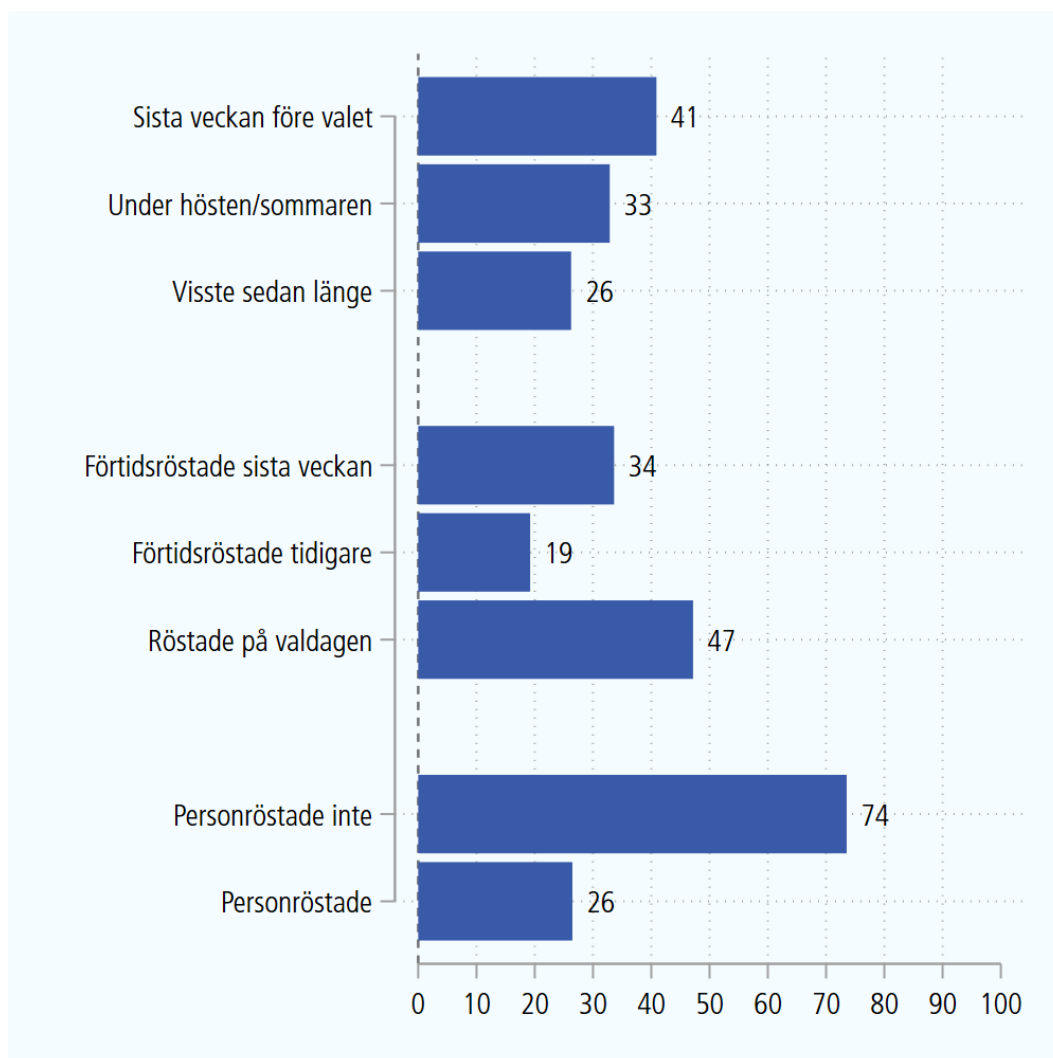
Hur röstade partiets väljare?

I rapportens tredje del kommer vi att fortsätta att undersöka Kristdemokraternas väljare, men nu i relation till valet. Frågor som vi kommer att besvara är när beslutet att rösta på Kristdemokraterna fattades, när rösten lades och vilka skälen var till att man valde att rösta på partiet.

Röstningsagerande

Vi kommer att börja med att undersöka hur Kristdemokraternas väljare agerade i samband med röstningsbeslutet. Den ökade väljarrörligheten är en av de viktigaste och mest välkända resultaten från forskningen om svenskt väljarbeteende. Var tredje väljare byter parti från ett val till ett annat idag (Oscarsson m.fl. 2024, s. 308) och hälften av dessa bestämmer sig innan valsommaren drar i gång (ibid, s. 367). Följande redovisning visar hur Kristdemokraternas väljare agerade i samband med valet 2022.

Figur 15 Kristdemokraternas väljare – Röstningsagerande, 2022 (andel)

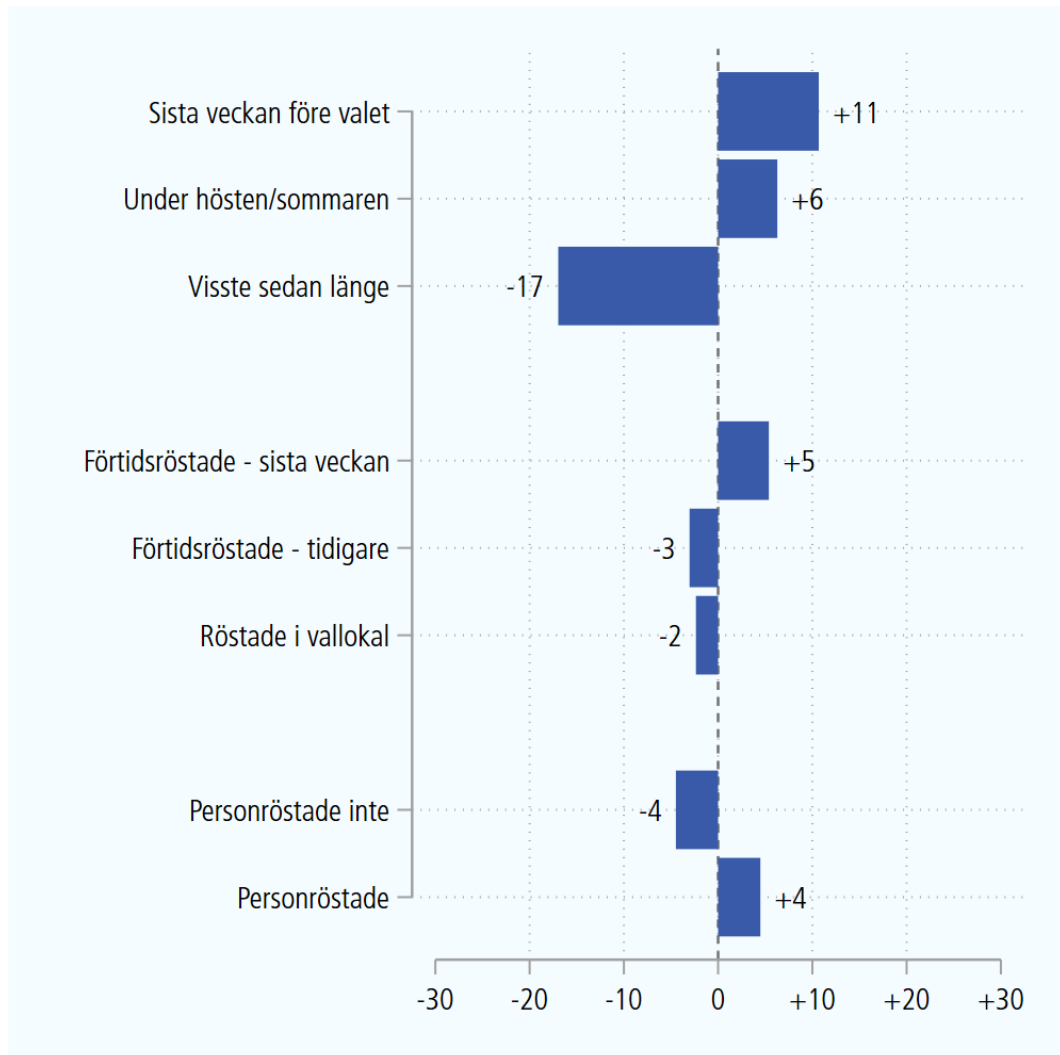
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringarna lyder: 'När bestämde du dig för vilket parti du skulle rösta på i årets riksdagsval?', 'Förtidsröstade du i årets riksdagsval? Om du förtidsröstade gjorde du det under sista veckan före valet eller förtidsröstade du tidigare under valrörelsen?', och 'Utnyttjade du möjligheten att personrösta i riksdagsvalet?'. n = 354 – 362. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

De flesta av Kristdemokraternas väljare (41 procent) bestämde sig under den sista veckan av valet. Var tredje (33 procent) bestämde sig under hösten eller sommaren. Drygt hälften

(47 procent) av Kristdemokraternas väljare valde att rösta i vallokal på valdagen. Tre av fyra (74 procent) uppgav att de inte personröstade.

Härnäst kommer vi att undersöka om Kristdemokraternas väljare betedde sig annorlunda än väljare generellt i samband med röstningsbeslutet.

Figur 16 Kristdemokraternas väljare jämfört med väljarkåren – Röstningsagerande, 2022 (procentenheter)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Resultaten i figur 16 visar att en betydligt lägre andel (-17 procentenheter) kristdemokrater hade bestämt sig sedan länge att de skulle rösta som de gjorde jämfört med snittet i väljarkåren. I stället tycks det ha varit mer vanligt att ha bestämt sig sista veckan av valet (+11 procentenheter). De flesta röstade i vallokal, men jämfört med befolkningen var det något mer vanligt bland Kristdemokraternas väljare att förtidsrösta under den sista veckan (+5 procentenheter). Vi kan också se att personröstandet var något vanligare bland Kristdemokraterna än snittet (+4 procentenheter).

Skäl för partival

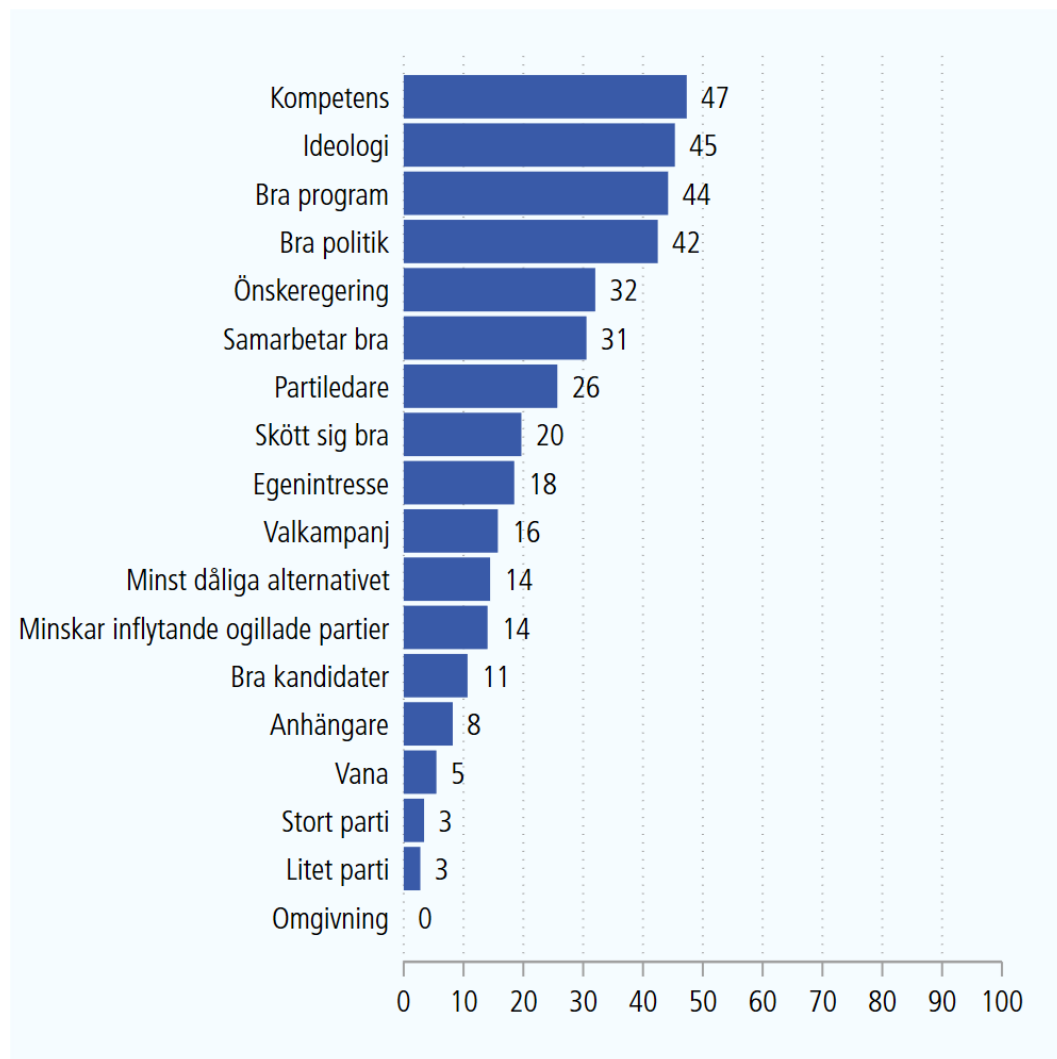
Varför en väljare röstar på ett särskilt parti handlar oftast om att det är det partiet som bedöms ha den bästa politiken och förslagen. Men skälen bakom ett partival kan vara

många (Oscarsson & Oscarsson, 2019). Ens val behöver inte enbart basera sig på innehållet i politiken, utan kan också utgå från "kvaliteten" på företrädare som ska föra fram denna politik. När partiers politik är svåra att skilja från varandra kan egenskaper som kompetens, trovärdighet eller skötsamhet hos företrädarna bli allt viktigare faktorer i väljarnas kalkyler (se Leiter m.fl. 2019 för en kort översikt).

I samband med valet 2022 var det framför allt fyra skäl för partival som dominerade bland väljarna; att partiet hade en *bra ideologi*, ett *bra program* för framtiden, *bra politik* inom viktiga områden, samt *kompetenta företrädare* (Bäckstedt, 2023). Dessa skäl ansåg varannan väljare ha varit ett av deras allra viktigaste skäl när de lade sin röst.

Vi ska nedan undersöka närmare skälen bakom de kristdemokratiska väljarnas val 2022.

Figur 17 Skäl till partival bland Kristdemokraternas väljare, 2022 (andel)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 75 – 186. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

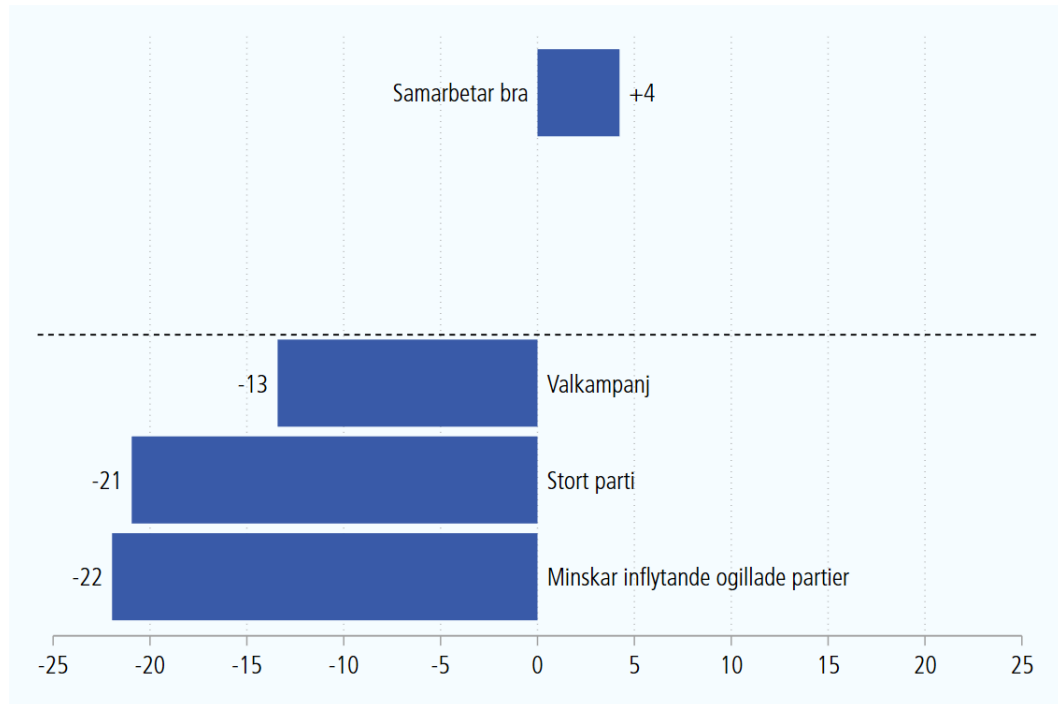
I figur 17 ser vi att fyra skäl stack ut. Det handlade om att man tyckte Kristdemokraterna hade bra *kompetens* (47 procent), bra *ideologi* (45 procent), *bra program* för framtiden (44), samt även att de förde en *bra politik* (42).

Däremot var det väldigt få som röstade på partiet med hänvisning till att de gjorde det av *vana* (5 procent), att de såg dem som ett *stort parti* (3), som ett *litet parti* (3) respektive

påverkad av sin omgivning (0). I stora drag tycks de kristdemokratiska väljarna främst ha motiverat sitt val utifrån innehållet i partiets politik snarare än med hänvisning till partiets kvaliteter, även om *kompetens* var det svar som flest angav som *ett av de absolut viktigaste*.

De vanligaste skälen att rösta på ett parti kan vara viktigt att studera för att förstå väljarnas motivation. Dessa skäl kan dock vara samma för alla partiers väljare, och säger därmed inte något om partiets väljares särprägel. Figur 18 redovisar de skäl som var mest över- samt underrepresenterade bland Kristdemokraternas väljare.

Figur 18 Skäl till partival bland Kristdemokraternas väljare jämfört med väljare generellt, 2022 (procentenheter)

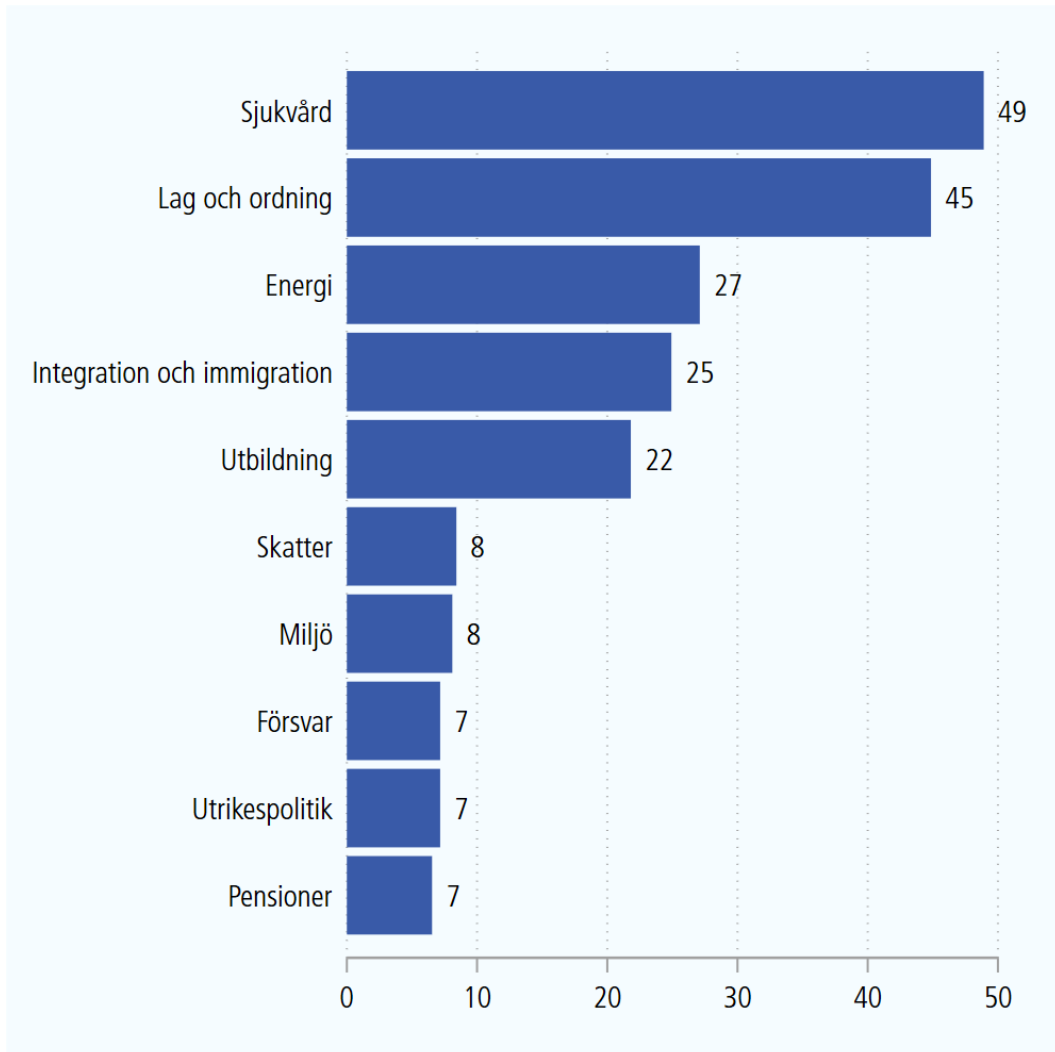
Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland Kristdemokraternas väljare jämfört med andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen' bland väljare generellt. $n = 75 - 186$. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För Kristdemokraterna finns bara ett skäl som var vanligare bland de egna väljarna än bland väljarna generellt.

I samband med valet 2022 var det ett skäl som var vanligare bland Kristdemokraternas väljare än bland väljare generellt; förmågan att samarbeta bra. Desto fler skäl var särskilt ovanliga bland Kristdemokraternas väljare. Framför allt skälen att partiet minskar inflytande för partier man ogillar och argumentet att partiet är stort var särskilt ovanliga.

Viktig fråga för partival

Vilka frågor som ansetts viktiga för partivalet har studerats i samband med varje val sedan 1979. Under de senaste valrörelserna har sjukvård varit den allra viktigaste frågan. Så var även fallet valet 2022. Andra frågor som väljarna ansåg var viktiga för sitt partival i valet 2022 var brottsbekämpning, invandring/flyktingar, utbildning samt miljö (Oscarsson m.fl., 2024, s. 231). Vi ska nu undersöka vilka specifika *politiska frågor* som Kristdemokraternas väljare ansåg var viktiga för deras partival.

Figur 19 Viktig fråga för partival 2022 (andel av Kristdemokraternas väljare)

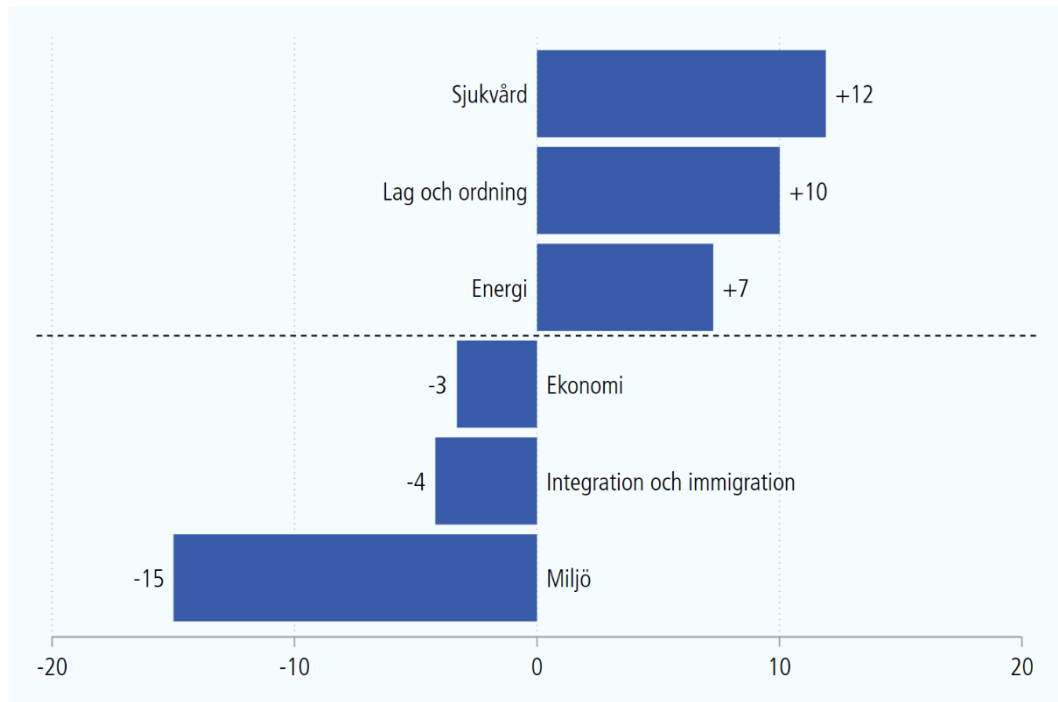

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. Svarkategorierna är baserade på fritextsvar. n = 321. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I grafen inkluderas endast de tio vanligast förekommande politikområdena. För en komplett lista se appendix.

Den allra viktigaste frågan för Kristdemokraterna var *sjukvård* som nämndes av nästan varannan av partiets väljare. Nästan lika många ansåg att *lag och ordning* var en av deras viktigaste frågor (45 procent). Även *energi* (27 procent), *integration och immigration* (25) samt *utbildning* (22) bedömdes som viktiga bland många av Kristdemokraternas väljare. Dessa fem var också de fem frågor som mest associerades med partiet under valrörelsen, i samma ordning (se figur 6).

Detta var även frågor som stod högt på dagordningen för den svenska väljarkåren i valet 2022. För att få en uppfattning om i vilken grad Kristdemokraternas väljare stack ut eller inte ska vi än en gång jämföra dem med väljarkåren som helhet.

Figur 20 Viktig fråga för partival jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. I figuren är de tre frågor med störst positiv respektive störst negativ differens inkluderade. För en komplett lista se appendix.

Figur 20 visar de sakfrågeområden med störst över- och underrepresentation när vi jämför de kristdemokratiska väljarna med hela kåren. Vi kan konstatera att partiet tydligt lockade de som ansåg att *sjukvård* var särskilt viktigt, skillnaden var +12 procentenheter. Även vad gäller *lag och ordning* ser vi en 10 procentenheters överrepresentation. *Energi*frågan var också något överrepresenterad, men endast med 7 procentenheter.

*Miljö*frågan tycks ha varit särskilt ointressant bland Kristdemokraterna; andelen som uppgav frågan som viktig för sitt val var 15 procentenheter lägre än i väljarkåren. Vi kan också se en viss underrepresentation bland de som tyckte *integration och immigration* (-4 procentenheter) var viktig för sitt partival, även om var fjärde Kristdemokrat tyckte frågan var viktig. Slutligen var Kristdemokraternas väljare lite mindre benägna att ange *ekonomi* (-3 procentenheter) som viktigt skäl för partival.

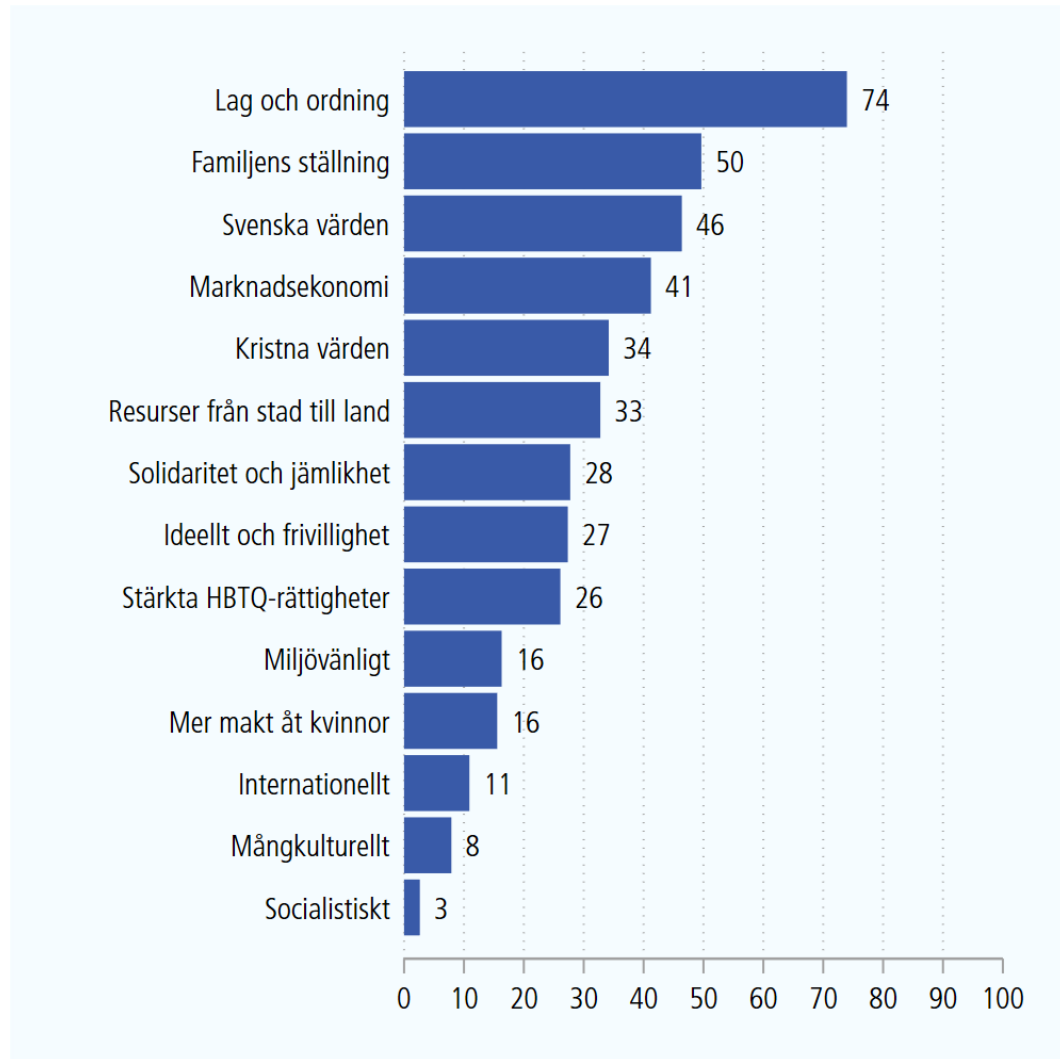
Vad tyckte partiets väljare?

Efter att ha undersökt hur partiets väljare agerade och resonerade i samband med valet av parti kommer vi i rapportens avslutande del att studera vilka framtida samhällen man önskade se samt hur man ställde sig till en rad politiska förslag.

Framtida samhälle

Vilka värderingar, här uttryckt i framtida samhällsintriktningar, hade de Kristdemokratiska väljarna?

Figur 21 Framtida samhälle, 2022 (andel av partiets väljare)

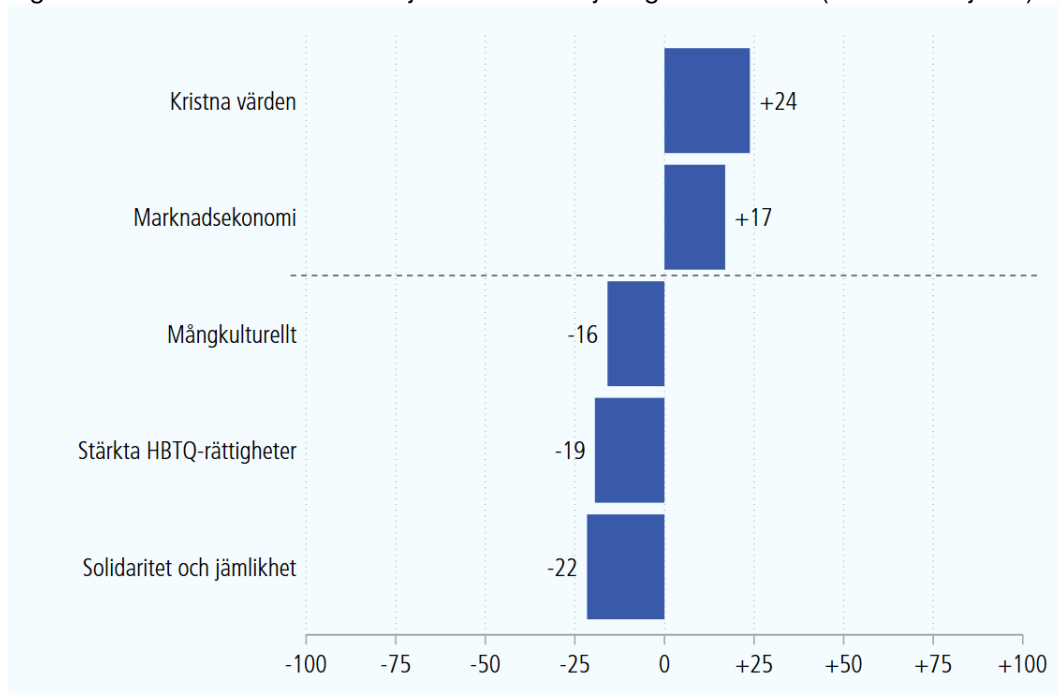

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 75 – 516. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvärdade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

Det framtida samhälle som Kristdemokraternas väljare framför allt önskade var präglad av mer *lag och ordning* (74 procent), *starkare ställning för familjen* (50 procent) samt *svenska värden* (46 procent). Däremot var ett mer *internationellt* (11), *mångkulturellt* (8), och *socialistiskt* (3) samhälle mindre eftersträvarsvärt bland dessa väljare.

För att undersöka ett partis väljares särprägel behöver vi dock ställa dessa svar i relation till väljarna generellt. Figur 22 visar de fem största skillnaderna mellan Kristdemokraternas väljare jämfört med väljarkåren som helhet.

Figur 22 Framtida samhälle jämfört med väljare generellt 2022 (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen lyder 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. I figuren inkluderas andelen som svarat 7–10. n = 75 – 516. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade. För fullständiga beskrivningar av de framtida samhällena, se tabell A13 i appendix.

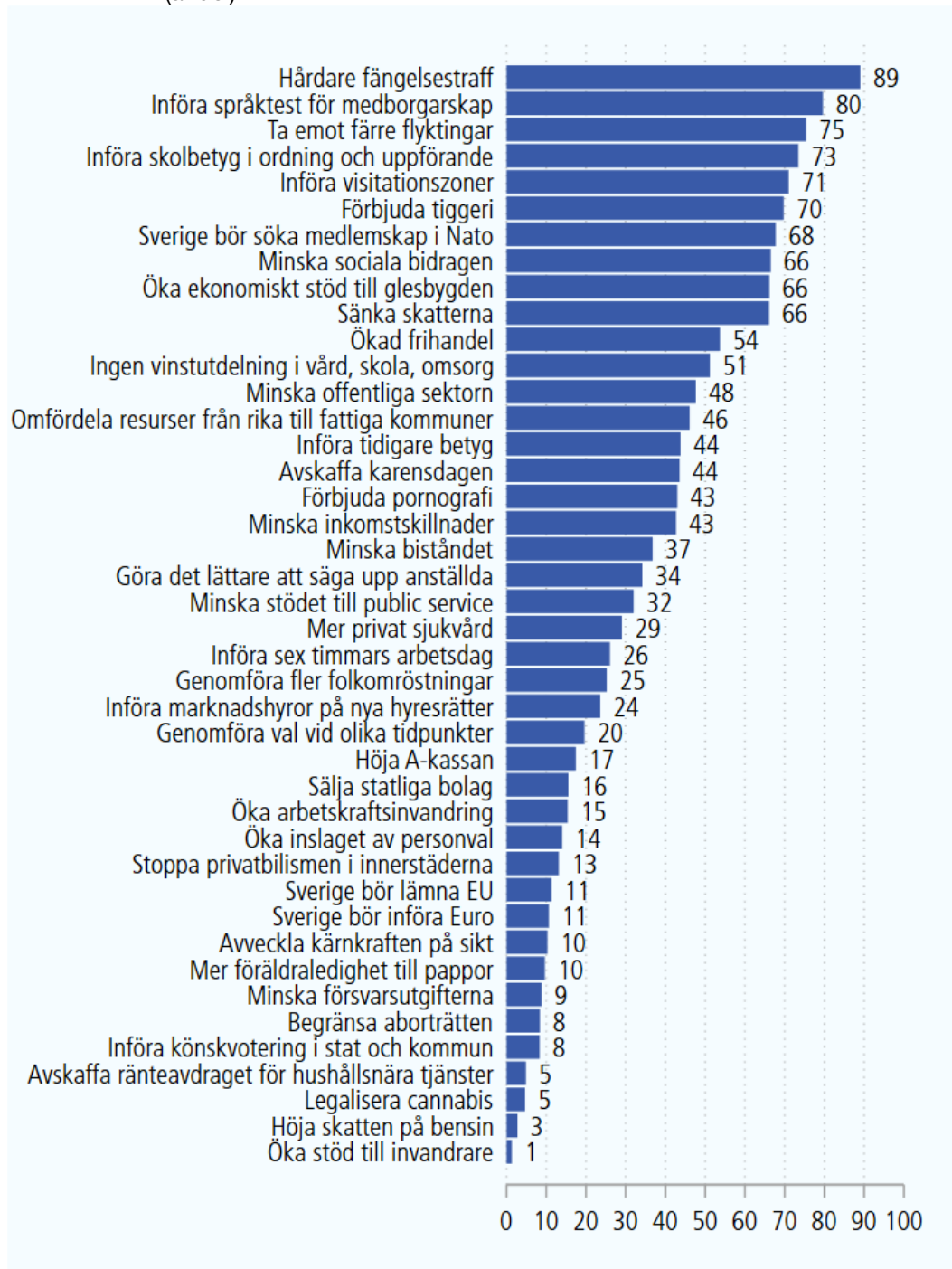
Kristdemokraterna var tydligast överrepresenterade bland de som vill se ett samhälle mer präglad av *kristna värden* (24 procentenheter). Det var även en särskilt stor andel som ville se mer *marknadsekonomi* (+17).

Däremot var samhällsinriktningar präglade av mer *solidaritet och jämlikhet* (-22 procentenheter), *stärkta HBTQ-rättigheter* (-19) samt ett mer *mångkulturellt* samhälle (-16) särskild ointressanta för Kristdemokraternas väljare.

Politiska sakfrågeåsikter

Att fatta beslut om vilket parti man ska rösta på baserat på hur väl partiets åsikter i politiska frågor överensstämmer med de egna åsikterna uppfattas ofta som något normativt positivt (Oscarsson & Holmberg, 2016). Det är också kanske det tydligaste sättet som politik förkroppsligas och känns av. Avslutningsvis kommer vi därför att undersöka vad partiets väljare ansåg om en lång rad politiska förslag och hur partiets väljare skiljde sig från väljare generellt.

Figur 23 Kristdemokratiska väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor, 2022 (andel)

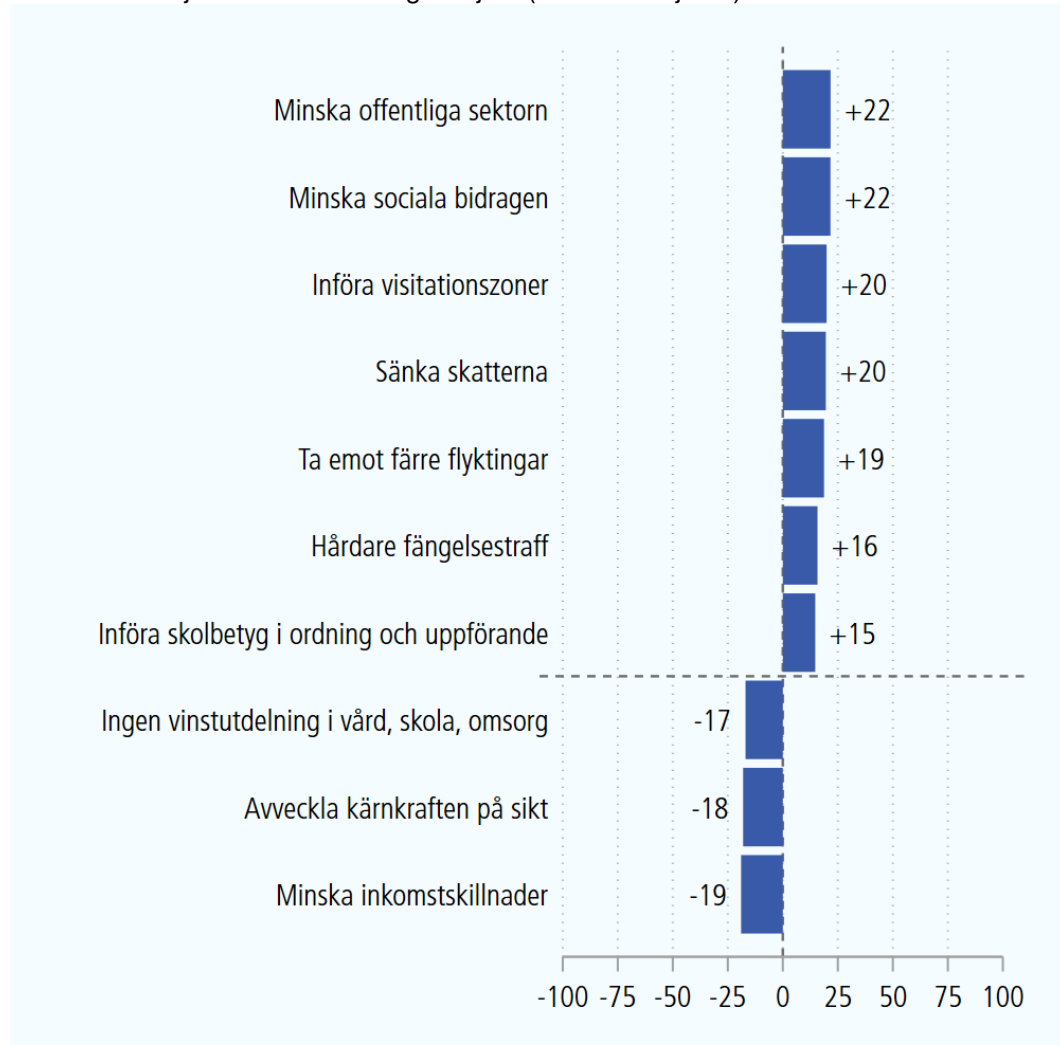
Kommentar: Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 57 – 495 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvärderade. För fullständiga formuleringar av de politiska förslagen, se appendix.

Figur 23 visar de kristdemokratiska väljarnas stöd i en rad sakfrågor. Vi kan konstatera att det populäraste förslaget var att införa *hårdare fängelsestraff*, som knappt nio av tio (89 procent) kristdemokrater ställde sig positiva till. Fyra av fem (80 procent) ställde sig positiva till att *införa språktest för medborgarskap* och tre fjärdedelar (75 procent) ville *ta emot färre flyktingar*. Även *införa skolbetyg i ordning och uppförande* (73) samt *införa visitationszoner* (71) finner vi bland Kristdemokraternas topp fem populäraste förslag.

Bland de minst omtyckta förslagen hos Kristdemokraternas väljare fanns att *avskaffa ränteavdraget för hushållsnära tjänster* (5 procent), *legalisera cannabis* (5), *höja skatten på bensin* (3) samt *öka stödet till invandrare* (-1).

Vi ska göra en sista jämförande analys där vi, precis som tidigare, kommer att titta närmare på de punkter där Kristdemokraternas väljare tydligast särskilde sig från väljarna generellt.

Figur 24 Kristdemokraternas väljares inställning till ett antal politiska sakfrågor 2022, jämfört med samtliga väljare (andel av väljarna)

Kommentar: Valundersökningen 2022. För frågeformuleringar, se föregående figurkommentar. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Figur 24 visar de tio sakfrågor i vilka Kristdemokraterna stack ut mest jämfört med väljarkåren som helhet. Bland de mest och minst populära förslagen i föregående figur såg vi att de flesta tillhörde kategorierna *lag och ordning* eller *immigration och integration*. När vi här jämför med svenska folket är det i större utsträckning attityder till ekonomiska förslag som stack ut. Exempelvis var andelen Kristdemokrater som ställde sig positiva till att *minska den offentliga sektorn* 22 procentenheter större än snittet i väljarkåren. Lika stor skillnad (+22 procentenheter) ser vi i de som ville *minska de sociala bidragen*. Vi kan även se *sänka skatterna* (+20 procentenheter), *minska inkomstskillnaderna* (-19) samt *ingen vinstutdelning i vård, skola och omsorg* (-17) bland de tio sakfrågor i vilka Kristdemokraterna stack ut.

Sammanfattning

I riksdagsvalet 2022 fick Kristdemokraterna 5,34 procent av rösterna, en viss minskning jämfört med valresultatet 2018 på 6,32 procent. Det var ett något ogillat parti i den svenska väljarkåren och väljarkåren hyste ungefär samma uppfattning om deras partiledare Ebba Busch.

Enligt den svenska väljarkåren var partiet ett tydligt högerparti på vänster-högerskalan. I frågan om flyktingmottagandet betraktades Kristdemokraterna vara ganska restriktiva. När vi i samband med valet 2022 frågade de svenska väljarna vad de uppfattade att partierna lade särskild tonvikt vid var det två områden som stack ut: *sjukvård* och *brottsbekämpning*. Det var även en del väljare som associerade partiet med *energifrågan*.

Kristdemokraternas väljare var förhållandevis representativa för den svenska röstande befolkningen, framför allt när det kommer till ålder. De tydligaste skillnaderna vi kan se jämfört med väljarkåren var i den något större andelen universitetsutbildade, samt boende ute på landsbygden. Det var en grupp som generellt placerade sig *något till höger* men inte lika långt som partiet uppfattades stå.

När vi analyserar Kristdemokraternas röstningsbeteende i valet 2022 framgår det att många bestämde sig under sista veckan vilket är något som också sticker ut vid en jämförelse med snittet i väljarkåren som helhet. Däremot var förtidsröstning något vanligare bland dessa väljare. Kristdemokraternas väljare tycks i stora drag ha varit motiverade av partiets politik i sig, även om *kompetens* var det svar som störst andel angav som det absolut viktigaste. Partiets samarbetsförmåga var ett särskilt vanligt förekommande skäl för partiernas väljare. Däremot var det desto ovanligare att väljarna valde att lägga sin röst på Kristdemokraterna på grund av att det var ett stort parti eller att partiet minskade inflytande för ogillade partier.

Kristdemokratiska väljarnas viktigaste frågor var *sjukvård* samt *brottsbekämpning*, följt av *energi*, *integration och immigration*, samt *utbildning*. Dessa fem var också de fem frågor som mest associerades med partiet under valrörelsen. När vi jämför de kristdemokratiska väljarnas toppfrågor med väljarkåren ser vi att just *sjukvård* och *lag och ordning* också var särskilt viktiga för denna väljargrupp.

I rapportens sista skede analyserades Kristdemokraternas åsikter. Här var samhälls-riktningar med mer *lag och ordning* tydligt populärast. Men gruppen stack mest ut med sitt stöd för att se mer *kristna värden* i samhället. Just temat lag och ordning återfann vi när vi undersöker Kristdemokraternas attityder i en rad politiska förslag. Exempelvis var *hårdare straff*, *ta emot färre flyktingar*, samt *införa visitationszoner* bland de mest populära förslagen. Däremot särskilde sig partiets väljare från väljarkåren snarare i sina ekonomiska attityder, där exempelvis *minska den offentliga sektorn*, *minska de sociala bidragen* samt *sänka skatterna* var särskilt populära.

Appendix

Tabell A1 Uppfattning om Kristdemokraterna, 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	19,11
-4	9,84
-3	8,10
-2	5,96
-1	5,11
Varken gillar eller ogillar 0	14,61
+1	6,99
+2	8,81
+3	10,53
+4	7,51
Gillar starkt +5	3,42
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Var skulle du vilja placera partierna på nedanstående skala?' och svarsalternativen var från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 8549 Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A2 Uppfattning om Kristdemokraternas partiledare, 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Ogillar starkt -5	23,07
-4	8,86
-3	6,83
-2	5,58
-1	4,89
Varken gillar eller ogillar 0	12,47
+1	6,23
+2	7,85
+3	9,99
+4	8,61
Gillar starkt +5	5,60
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågan följde omedelbart efter frågan om ogillar-gillar partierna och formulerades 'Om du skulle använda samma skala för partiledarna, var skulle du placera?' följt av en lista med partiledarna. Svarsalternativen var elva och gick från -5 'Ogillar starkt' till +5 'Gillar starkt'. n = 7151. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A3 Uppfattning om Kristdemokraternas vänster-högerposition 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Vänster 0	0,38
1	0,39
2	0,48
3	0,64
4	0,70
Varken vänster eller höger 5	5,95
6	5,60
7	12,57
8	23,26
9	27,13
Höger 10	22,90
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'I politiken talar man ibland om vänster och höger. Var skulle du placera partierna på en skala mellan 0 och 10 där 0 står för vänster och 10 står för höger?'. Svarsalternativen var 0 'Vänster' till 10 'Höger'. n = 8198. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A4 Uppfattning om Kristdemokraternas flyktingmottagande 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Restriktiva 0	14,32
1	20,05
2	22,39
3	13,28
4	8,02
5	8,88
6	3,75
7	3,68
8	2,87
9	1,37
Generösa 10	1,40
Total	100,00

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'På den här skalan vill vi att du placerar de olika partierna efter hur du uppfattar deras inställning till hur många flyktingar Sverige bör ta emot.' Svarsalternativen var elva stycken och gick från 0 'Vi bör vara restriktiva när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige' till 10 'Vi bör vara generösa när det gäller hur många flyktingar vi tar emot i Sverige'. n = 3040. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A5 Uppfattning om Kristdemokraternas profilfrågor 2022 (andel av väljarna)

	Andel
Kultur och fritid	0,00
Bostäder	0,26
Infrastruktur	1,89
Jordbruk och naturbruk	0,20
Energi	12,02
Miljö och klimat	0,08
Brottsbekämpning	28,23
Jämställdhet	0,17
Integration/Immigration	7,63
Ekonomi	1,64
Näringsliv	0,00
Utrikespolitik	0,37
EU	0,00
Försvar	0,37
Skatter	0,77
Arbetsmarknad	0,29
Sjukvård	32,28
Pensioner	0,86
Sociala frågor	0,31
Familjepolitik	2,89
Utbildning	3,16

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Inför årets val tog partierna upp olika saker som de tyckte var viktiga. Kan du säga vilka saker som de olika partierna lade särskild tonvikt vid inför årets val? Ange högst tre saker för varje parti.' n = 1 678. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A6 Uppfattning om Kristdemokraternas politik 2022 (bra/dålig) (andel av väljarna)

	Bra politik Andel	Dålig politik Andel
Äldreomsorg	7,39	4,27
Bostäder	2,75	2,94
Svensk ekonomi	6,11	5,64
Energi	4,95	3,90
Migration	6,99	7,29
Företag	3,77	2,33
Försvar	3,43	2,43
Glesbygd	3,60	3,84
Jämställdhet	3,92	5,88
Brottsbekämpning	8,00	6,39
Miljö och klimat	4,98	7,62
Pensioner	3,94	2,49
Sjukvård	14,38	7,79
Skatter	5,02	5,40
Social trygghet	4,28	4,77
Sysselsättning	6,22	5,75
Utbildning	5,95	7,20
Utrikespolitik	2,20	2,33

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilka partier tycker du har en bra politik och vilka partier tycker du har en dålig politik på följande områden?' följt av sexton olika områden. n = 1 250 – 4 240 (beroende på område). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A7 Kristdemokraternas väljare 2022 – Demografi

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Kön	Man	47,64	50,70	-3,06
	Kvinna	52,36	49,30	+3,06
Ålder	18–22 år	2,26	3,18	-0,92
	23–30 år	4,11	6,34	-2,23
	31–40 år	13,14	11,94	+1,20
	41–50 år	16,22	14,24	+1,98
	51–60 år	19,71	18,26	+1,45
	61–70 år	20,33	19,94	+0,39
	71+ år	24,23	26,10	-1,87
Inkomst	Låg inkomst	16,49	19,54	-3,05
	Medellåg inkomst	21,44	22,97	-1,53
	Medelinkomst	17,32	17,28	+0,04
	Medelhög inkomst	26,39	22,77	+3,62
	Hög inkomst	18,35	17,45	+0,90
Yrkesgrupp	Tjänsteman	55,65	56,10	-0,45
	Arbetare	30,06	33,62	+3,56
	Jordbrukare	2,35	0,83	+1,52
	Företagare	11,94	9,44	+2,50
Utbildning	Grundskola	9,86	13,43	-3,57
	Gymnasium	36,55	38,57	-2,02
	Universitet	53,59	48,01	+5,58
Bostadsområde	Ren landsbygd	21,62	14,57	+7,05
	Mindre tätort	18,92	19,55	-0,63
	Stad eller större tätort	47,68	49,09	-1,41
	Stockholm, Göteborg, Malmö	11,78	16,80	-5,02

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 469 – 558 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A8 Kristdemokraternas väljare 2022 – Politiska faktorer

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Politiskt intresse	Mycket intresserad	21,32	19,42	+1,90
	Ganska intresserad	46,69	52,47	-5,78
	Inte särskilt intresserad	28,86	25,75	+3,11
	Inte alls intresserad	3,12	2,36	+0,76
Förtroende för politiker	Mycket stort förtroende	2,64	2,47	+0,17
	Ganska stort förtroende	39,57	43,54	-3,97
	Ganska litet förtroende	46,76	43,72	+3,04
	Mycket litet förtroende	11,03	10,28	+0,75
Kunskap om politik	Mycket goda	15,71	11,74	+3,97
	Ganska goda	52,87	60,85	-7,98
	Inte särskilt goda	27,01	24,89	+2,12
	Inte alls goda	4,41	2,52	+1,89
Vänster-Höger	0 Vänster	0,79	3,94	-3,15
	1	0,20	5,05	-4,85
	2	0,20	8,87	-8,67
	3	0,98	9,80	-8,82
	4	1,38	8,16	-6,78
	5	14,73	15,97	-1,24
	6	13,36	9,56	+3,80
	7	24,75	13,14	+11,61
	8	29,27	14,60	+14,67
	9	9,43	6,17	+3,26
	10 Höger	4,91	4,76	+0,15

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 417 –544 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A9 Partianhängarskap bland Kristdemokraternas väljare, 2022 (andelar)

	Andel
Stark anhängare till partiet	6,39
Svag anhängare till partiet	6,67
Ej anhängare	83,89
Svag anhängare till annat parti	1,67
Stark anhängare till annat parti	1,39

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 360. Uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A10 Kristdemokraternas väljare 2022 – Röstningsagerande

		Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Tidpunkt för beslut	Sista veckan före valet	40,88	30,20	+10,68
	Under hösten/sommaren	32,87	26,59	+6,28
	Sedan länge	26,24	43,20	-16,96
Tidpunkt för röstning	Förtidsröstade – sista veckan	33,62	28,23	+5,39
	Förtidsröstade – tidigare	19,21	22,24	-3,03
	Röstade i vallokal	47,18	49,53	-2,35
Personröstade	Nej	73,54	78,02	-4,48
	Ja	26,46	21,98	+4,48

Kommentar: Valundersökningen 2022. n = 354 – 362 (beroende på variabel). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A11 Kristdemokraternas väljare 2022 – Skäl för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Egenintresse	18,48	19,85	-1,37
Partiledare	25,68	33,96	-8,28
Anhängare	8,20	11,02	-2,82
Bra politik	42,47	52,90	-10,43
Kompetens	47,31	50,69	-3,38
Ideologi	45,33	55,68	-10,35
Vana	5,46	14,86	-9,40
Bra kandidater	10,67	10,68	-0,01
Skött sig bra	19,67	32,78	-13,11
Bra program	44,20	55,86	-11,66
Önskeregierung	32,02	40,54	-8,52
Stort parti	3,41	24,32	-20,91
Litet parti	2,78	5,24	-2,46
Bra valkampanj	15,74	29,14	-13,4
Samarbetar bra	30,56	26,26	+4,30
Minskar inflytandet för ogillade partier	14,02	35,79	-21,77
Omgivning	0,00	3,28	-3,28
Minst dåligt	14,44	19,23	-4,79

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Hur viktiga var följande skäl för ditt val av parti?' med svarsalternativen 'Ett av de absolut viktigaste skälen', 'Ganska viktigt skäl', 'Inte särskilt viktigt skäl' samt 'Inte alls viktigt skäl'. I tabellen presenteras andelen som svarade 'Ett av de absolut viktigaste skälen'. n = 1001. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A12 Kristdemokraternas väljare 2022 – Viktiga frågor för partival

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Ekonomi	5,92	9,22	-3,30
Kultur och fritid	0,31	0,51	-0,20
Bostäder	0,00	1,20	-1,20
Infrastruktur	5,30	4,43	+0,87
Jordbruk och naturbruk	3,43	1,12	+2,31
Energi	27,10	19,84	+7,26
Miljö och klimat	8,10	23,08	-14,98
Lag och ordning	44,86	34,85	+10,01
Jämställdhet	0,00	0,04	-0,04
Integration/Immigration	24,92	29,11	-4,19
Skatter	8,41	5,75	+2,66
Näringsliv	0,93	1,01	-0,08
Utrikespolitik	7,17	6,05	+1,12
EU	0,00	0,36	-0,36
Ideologi	1,87	2,28	-0,41
Försvar	7,17	6,43	+0,74
Arbetsmarknad	1,87	2,91	-1,04
Sjukvård	48,91	37,00	+11,91
Pensioner	6,54	7,79	-1,25
Sociala frågor	2,49	4,90	-2,41
Familjepolitik	4,67	1,35	+3,32
Utbildning	21,81	24,57	-2,76

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Är det någon eller några frågor som är viktiga för dig när det gäller vilket parti du tänker rösta på i riksdagsvalet den 9 september? Vilken eller vilka frågor är det? Ange högst tre frågor'. n = 333. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Tabell A13 Kristdemokraternas väljare 2022 – Framtida samhällen

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Satsa på ett samhälle med mer privat företagsamhet och marknadsekonomi	41,22	23,92	+17,30
Satsa på ett socialistiskt samhälle	2,63	14,71	-12,08
Satsa på ett miljövänligt samhälle även om det innebär sänkt materiell levnadsstandard	16,30	30,87	-14,57
Satsa på ett samhälle där kristna värden spelar en större roll	34,18	9,93	+24,25
Satsa på ett samhälle där homo-, bi- och transsexuellas rättigheter stärks	26,10	45,82	-19,72
Satsa på ett samhälle som slår vakt om traditionellt svenska värden	46,39	37,96	+8,43
Satsa på ett mångkulturellt samhälle med stor tolerans gentemot människor från andra länder med andra religioner och levnadssätt	7,90	24,08	-16,18
Satsa på ett samhälle med mer solidaritet och jämlikhet	27,75	49,99	-22,24
Satsa på ett samhälle som stärker familjens ställning	49,65	33,83	+15,82
Satsa på ett samhälle med mer internationell inriktning och mindre av gränser mellan folk och länder	10,91	25,40	-14,49
Satsa på ett samhälle med mer lag och ordning	73,96	58,86	-15,10
Satsa på ett samhälle där makt omfördelas från gruppen män till gruppen kvinnor	15,56	26,22	-10,66
Satsa på ett samhälle där mer resurser omfördelas från stadsbor till landsbygdsbor	32,77	30,25	+2,52
Satsa på ett samhälle där ideella organisationer och frivilliga insatser spelar en större roll	27,34	22,06	+5,28

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Nedan finns en lista med förslag på olika slags samhällen som en del människor anser att vi bör satsa på i framtiden i Sverige. Vad anser du om de olika förslagen?' med svarsalternativ från 0 'Mycket dåligt förslag' till 10 'Mycket bra förslag'. n = 101. Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdvaliderade.

Tabell A14 Kristdemokraternas väljare 2022 – Politiska sakfrågor

	Partiets väljare	Samtliga väljare	Differens
Minska inkomstskillnaderna	42,66	61,64	-18,98
Avveckla kärnkraften på sikt	10,31	28,55	-18,24
Göra det lättare att säga upp anställda	34,18	24,00	+10,18
Minska stödet till public service	32,00	19,63	+12,37
Införa marknadshyror på nya hyresrätter	23,59	19,67	+3,92
Införa visitationszoner	71,01	51,28	+19,73
Sverige bör lämna EU	11,31	11,67	-0,36
Ta emot färre flyktingar	75,34	56,62	+18,72
Införa skolbetyg i ordning och uppförande	73,45	58,88	+14,57
Omfördela resurser från rika till fattiga kommuner	46,09	56,49	-10,40
Öka inslaget av personval	14,02	13,91	+0,11
Genomföra fler folkomröstningar	25,23	23,77	+1,46
Genomföra val vid olika tidpunkter	19,63	15,84	+3,79
Minska försvarsutgifterna	8,80	10,37	-1,57
Sverige bör söka medlemskap i Nato	67,74	65,98	+1,76
Sverige bör införa Euro	10,66	13,73	-3,07
Avskaffa RUT	4,88	16,16	-11,28
Avskaffa karensdagen	43,55	41,87	+1,68
Hårdare fängelsestraff	89,04	73,24	+15,80
Ökad frihandel	53,72	53,03	+0,69
Sälja statliga bolag	15,57	9,42	+6,15
Begränsa rätten till abort	8,40	5,19	+3,21
Införa tidigare betyg	43,80	29,71	+14,09
Ingen vinstutdelning i vård, skola, omsorg	51,17	68,21	-17,04
Förbjuda pornografi	42,99	40,95	+2,04
Legalisera cannabis	4,67	11,66	-6,99
Öka stödet till glesbygden	66,16	66,98	-0,82
Mer föräldraledighet åt papporna	9,64	23,41	-13,77
Öka arbetskraftsinvandringen	15,38	21,29	-5,91
Införa språktest	79,63	67,81	+11,82
Könskvotering i stat och kommun	8,33	16,17	-7,84
Öka stödet till invandrare	1,33	4,74	-3,41
Minska offentliga sektorn	47,64	25,36	+22,28
Minska sociala bidragen	66,49	44,20	+22,29
Mer privat sjukvård	29,05	17,01	+12,04
Införa 6-timmars arbetsdag	26,02	35,14	-9,12
Minska det svenska biståndet	36,79	32,89	+3,90
Sänka skatterna	66,08	46,50	+19,58
Höja skatten på bensin	2,74	11,64	+8,90
Höja A-kassan	17,44	31,35	-13,91
Förbjud tiggeri	69,74	56,62	+13,12
Stoppa privatbilismen i innerstäder	13,16	22,91	-9,75

Kommentar: Valundersökningen 2022. Frågeformuleringen var 'Vilken är din åsikt om följande förslag?' med svarsalternativen 'Mycket bra förslag', 'Ganska bra förslag', 'Varken bra eller dåligt förslag', 'Ganska dåligt förslag' samt 'Mycket dåligt förslag'. I tabellen presenteras andelen som svarat 'Ganska bra förslag' eller 'Mycket bra förslag'. n = 57 – 495 (beroende på sakfråga). Data är viktade baserade på partival och uppgifter om valdeltagande är röstlängdsvaliderade.

Referenser

- Ahlbom, J., & Karlsson, R. (2023). *Könsskillnader bland svenska väljare 1921-2022* (2023:9; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Bäckstedt, F. (2023). *Väljarnas viktigaste skäl för röstning 1988-2022* (2023:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., & Karlsson, R. (2024). *Könsskillnader bland svenska väljare i Europaparlamentsvalet 2024* (2024:7; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Cederholm Lager, A., Karlsson, R., Lindskog, H., & Oscarsson, H. (2022). *Partiledarskiftet i Sverige 1967-2022* (2022:2; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Holmberg, S. (1981). *Svenska Väljare*. Stockholm: Publica/Liber Förlag.
- Hooghe, L., & Marks, G. (2018). Cleavage theory meets Europe's crises: Lipset, Rokkan, and the transnational cleavage. *Journal of European public policy*, 25(1), 109-135.
- Jönsson, E., & Theorin, N. (2022). *Väljarnas uppfattning om partiernas profilfrågor 2010-2018* (2022:3; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Karlsson, R., & Cederholm Lager, A. (2023). *Valundersökningen 2022: Teknisk rapport*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Leiter, D., Clark, A. K., & Clark, M. (2019). Winners and losers reconsidered: party support, character valence, and satisfaction with democracy. *European Political Science Review*, 11(3), 285-300.
- Oscarsson, Henrik (2019). *Partierna: Det nya landskapet*. Stockholm, Riksbankens jubileumsfond.
- Oscarsson, H., Bäckstedt, F., Cederholm Lager, A., Karlsson, R., & Solevid, M. (2024). *Väljarna och valet 2022*. Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Oscarsson, H., & Holmberg, Sören. (2016). *Svenska väljare* (Upplaga 1:1). Wolters Kluwer.
- Oscarsson, H., & Oskarson, M. (2019). Sequential vote choice: Applying a consideration set model of heterogeneous decision processes. *Electoral Studies*, 57, 275-283.

- Oscarsson, H., & Rapeli, L. (2018). Citizens and political sophistication. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*.
- Oscarsson, H., & Svensson, R. (2020). *Partiernas vänster-högerpositioner 1979-2019* (2020:6; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Pederby, T. (2020). *Väljarnas bedömningar av partiernas politik 1979-2018* (2020:13; Valforskningsprogrammets rapportserie). Statsvetenskapliga institutionen, Göteborgs universitet.
- Stubager, R. (2018). What is Issue Ownership and How Should We Measure It? *Political Behavior*, 40(2), 345–370. <https://doi.org/10.1007/s11109-017-9403-y>

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan tidigt 1950-tal ägnar vi oss hängivet åt empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och av tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder Valforskningsprogrammet.

